Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

22 НОЯБРЬ 1966 й.
1-йил чиқиши.
СЕШАНБА.
№ 123.
БАҲОСИ 2 ТИЙИН

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

«Таштекстильмаш»чиларнинг Совет ҳокимиятининг 50 йиллиги олдидан бошлаган ватанпарварлик ҳаракатлари республикамиз саноат корхоналарида кенг қулоч ёзмоқда.

Суратда: Ленин орденли «Таштекстильмаш» заводининг илғор токари Эргаш Миралиев. У смена топшириғини 120—130 процент адо этмоқда.

Иккинчи суратда: Трактор йиғув заводининг контролёри, комсомол аъзоси Валентина Татаркина тайёрланган тракторларни техник кўрсатмалар асосида қабул қилиб олмоқда.

А. Тўраев ва
Б. Сироткин фотолари.

Бугунги янгиликлар

ПАРТИЯ АКТИВИНИНГ ЙИҒИЛИШИ

Бугун Низомий номидаги Давлат педагогика институтининг мажлислар залига район корхоналарининг раҳбарлари, партия ва комсомол ташкилотларининг секретарлари, касаба союз ташкилотларининг вакиллари, халқ контроли активлари тўпландилар.

Бу ерда Фрунзе район партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди.

Актив йиғилишида КПСС XXIII съезди қарорлари асосида халқ контролёрлари олдида турган вазифалар ва район бошланғич партия ташкилотларининг халқ контроли группа ва постларига раҳбарлигини кучайтириш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Мазкур масала юзасидан район партия комитетининг биринчи секретари Т. И. Акимова доклад қилди.

ГЁТЕ ВАТАНДОШЛАРИ — МЕҲМОНИМИЗ

Бугун Тошкент Давлат университети шарқ факультетининг катта аудиторияси студент ва ўқитувчиларни ўз қучоғига сиғдира олмади. Бу ерга Тошкент давлат чет тиллар педагогика институтининг талабалари ҳам келишган эди.

Бугун бу ерда Лейпциг университетининг профессори, доктор Вальтер Дитце лекция ўқиди. Немис олими И. Гётенинг «Фауст»и, «Ёш Вертернинг изтироблари», Шиллер фожиалари, Гейне лирикаси ва бошқа кўпгина талантли адибларнинг насрий асарларини тахлил қилди.

Германия Демократик Республикасидан келган олим Тошкентда бир неча ҳафта бўлади.

Тошкент олий ўқув юртларида немис тили иштиёқ билан ўрганилмоқда. Чет тиллар педагогика институти ўқитувчиларидан Л. Маҳмудова, Э. Мелкумоваларнинг Германия Демократик Республикасига 10 ойлик сафарга жўнаганликлари фикримизнинг далили бўла олади.

Бундан ташқари шу институтнинг ўқитувчиларидан К. Жуманиёзов, Р. Жўнаева, М. Акобирова, С. Ҳасанова, М. Аъзамов, Л. Басирова, Ш. Исмоилова ва бошқалар дўст ГДР даги университетларда бўлиб, немис профессорларининг маърузаларини тингладилар.

ЙИРИК САБЗАВОТ КОМБИНАТИ

Ўзбекистонда энг йирик полиз экинлари комбинатининг лойиҳаси кўпчиликка маъқул тушди.

45 минг тонна сабзавот сақланадиган омборга эга бўлган бу комбинат Назарбек посёлкаси районида яқинда қурила бошланади.

Картошка сақланадиган олтита йирик омбор яхши шамоллатиб турилади. Бу картошкахоналарда 42 минг тонна аъло сифатли картошка сақланади. Пойтахт аҳолисига йилнинг тўрт фаслида янги картошка етказиб бериб турилади. Сабзавот ярим фабрикатлар тайёрлаш цехида янги сабзавотлардан турли гарнирлар тайёрланиб, пойтахт аҳолисига сотилади.

Бир йўла икки минг тонна сабзавот сақланадиган салқин хоналар қурилади. Бу улкан музхоналар сабзавотларни бузилишдан сақлайди. «Средазгипроторг» лойиҳалаш институтининг инженер-техник лойиҳачилари шу кунларда лойиҳа бош инженери Д. Д. Шчербаков раҳбарлигида иш олиб бормоқда. Улар улкан комбинат корпусларининг ишчи чертёжлари устида ижодий иш олиб бормоқдалар.

Комбинатнинг биринчи навбати келаси йили фойдаланишга топширилади.

БУ УЙЛАРГА ЯНА ФАЙЗ КИРДИ

Бугунгача Октябрь районида 909 оила ўз уйига кўчиб кирди. Кўп қаватли иморатларнинг 709 та квартираси ремонтдан чиқарилди.

Ҳозир районнинг Лангар, Собир Раҳимов, Навоий, Полиграфия кўчаларида ремонт ишлари жадаллик билан олиб борилмоқда.

Қурувчилар 3-туғруқхонанинг 1-корпусини, 1-юқумли касалликлар шифохонасининг 1-корпусини, 8-туғруқхонани, 144, 18-болалар боғчаларини ремонтдан сифатли чиқардилар.

Навоий кўчасида 3-уй ҳам зилзиладан шикастланган эди. Бу уйда ҳозир 10-қурилиш тресги 53-қурилиш бошқармасининг 500 га яқин бинокори меҳнат қилмоқда. 90 квартирали бу уй декабрь ойида фойдаланишга топширилади.

ЖАДАЛ СУРЪАТДА

Бугун ўртоқ С. М. Чуприн бошлиқ бўлган вагон-ремонт қилиш цехи дарвозасидан 93-вагон пўлат изларга йўл олди. Ремонт қилинган вагонларнинг 51 таси трамвай ва 2 таси троллейбусдир.

«Таштрам» вагон-ремонт заводининг бу илғор цехи йил охиригача яна 10 та трамвай ва 8 та троллейбус вагонини ремонт қилиш учун курашяпти. Цех ишчилари ноябрь ойида пландан ташқари Самарқанд шаҳри учун битта троллейбус вагонини ремонт қилиб беришга аҳд қилдилар.

ЯНА БИР ДОРИХОНА

Чилонзорнинг Муқимий номли кўчасидаги ишга туширилган 730-дорихона кишиларга яхши хизмат кўрсата бошлади. Дорихона атрофида Волгоград, Ленинград, Самарқанд бинокорлари истиқомат қилишади. Бинокорлар ҳам дорихона хизматидан мамнун бўлмоқдалар.

«ЎЗБЕКИСТОН»НИНГ МОСКВА САФАРИ

Бугун оқшомда «Ўзбекистон» поезди жонажон Москвага йўл олади. Унинг купеларини пахта далаларида жавлон урган механик-ҳайдовчилар тўлдиришади. Сафарга отланган 450 саёҳатчи бугун Тошкентда ўз ишини тамомлаган республика ёш механизаторлари слётининг қатнашчиларидир.

Саёҳатчилар орасида Сариосиё районидаги Калинин номли колхознинг механик-ҳайдовчиси Турди Чориев, Яккабоғ районидаги Энгельс номли колхознинг механизатори М. Бойжигитов, Шовот районидаги Чкалов номли колхознинг бригада бошлиғи Зариф Раҳматов, Янгиариқ районидаги Карл Маркс номли колхознинг механизатори Раъно Ҳожиева ва бошқалар бор.

Ўзбек механизаторлари Москвада Бутуниттифоқ халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг экспонатлари, илмий муассасаларнинг ишлари ва пойтахтнинг тарихий обидалари билан танишадилар.

Механизаторларни кутиб олиш учун Москва шаҳар комсомол комитети катта тайёргарлик кўрмоқда.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» САҲИФАЛАРИДА

● Болгария Коммунистик партияси IX съездн ишида иштирок этган КПСС Марказий Комитетининг бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг делегацияси Софиядан Москвага қайтиб келди.

● СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорнийнинг 1966 йил 14 ноябрдан 21 ноябргача Австрияга қилган расмий визити тамом бўлгач, Совет — Австрия қўшма ахбороти эълон қилинди.

● Кеча ёш пахтакор механизаторларнинг республика слёти бўлиб ўтди. Слётда Ўзбекистон КП Марказий Комитети секретари ўртоқ Н. М. Матчонов доклад қилди. Слётда КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р. Рашидов нутқ сўзлади.

● Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Туркманистон ССР ижодий коллективларини Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фахрий ёрлиқлар билан мукофотлаш тўғрисида Фармон чиқарди.

● Кеча Навоий номидаги Давлат Катта Академик опера ва балет театрида туркман адабиёти ва санъатининг Ўзбекистондаги декадаси ёпилишига бағишланган тантанали мажлис бўлиб ўтди. Мажлис охирида катта байрам концерти бўлди.

Жаҳон ойнаси

ПАРТИЗАНЛАР ҲАРАКАТИ

КАРАКАС. Венесуэла партизанлари Сан-хосе — Гуарибедаги (Гуарико штати) префектурага ҳужум қилдилар. Тўқнашув вақтида полициячилардан олти киши ўлдирилди. Партизанлар қурол-яроғ ва ўқ-дориларни ўлжа қилиб олдилар.

Ҳукумат Сан-хосе — Гуарибега қўшин юборди.

ХИТОЙ КОМПАРТИЯСИ ПЕКИН ШАҲАР КОМИТЕТИНИНГ БИЛДИРИШИ

Пекин, (ТАСС). Пекиндаги саноат корхоналарида, ўқув юртларида, ташкилотлар ва идораларда дастлабки қамоқхоналар, судлар тузиш, одамларни қамаб қўйиш ва уларни қайноққа солиб, шу йўл билан эътироф қилдириш тақиқлаб қўйилди. Хитой компартияси Пекин шаҳар комитетининг шаҳар кўчаларига ёпиштирилган «Муҳим билдириши»да айтилишича, бундай қилиш «мамлакат қонунларига ва партия интизомига зид бўлиб туради».

Билдиришда айтиладики, бундай ҳаракатларга очиқ ёки маҳфий раҳбарлик қилаётган шахслар қаттиқ жазоланиши ва бу хилдаги «жиддий жиноятлар» келгусида рўй берадиган бўлса, дарҳол чоралар кўрилиши керак.

«Хунвэйбинлар»нинг варақаларида айтилишича, мамлакатнинг бир қанча районларида «мухолифларга» қарши шундай кураш методлари қўлланилиб келган, айрим корхоналарда, муассасаларда «Оқ террор» авж олдирилган. Масалан, Циндао шаҳридаги медицина институтида одамларни қийнаш учун махсус хоналар ажратиб қўйилган. «Хунвэйбинлар»нинг айтишича, Пекиндаги биринчи тўқимачилик фабрикасида, Тяньцзиндаги автомобиль шиналари заводида ҳам бир вақт «Оқ террор» авж олдирилган эди.

СОВЕТ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ЦЕЙЛОНДА

КОЛОМБО. Цейлон жамоатчилиги ва совет жамоатчилигининг бир-бирларига ўз вакилларини юбориб туришлари яхши традиция бўлиб қолди. Цейлон — Совет дўстлиги иттифоқининг делегацияси шу йил май ойида Совет Иттифоқига келиб кетган эди. Чет мамлакатлар билан дўстлик ва маданий алоқа совет жамиятлари иттифоқининг ҳамда Совет-Цейлон дўстлиги жамиятининг делегацияси эса якшанба куни Коломбога келди.

АНТАРКТИКА ОЛИМЛАРИНИНГ УЧРАШУВИ

САНТЬЯГО. Антарктика тўғрисидаги шартнома қатнашчилари бўлган 12 мамлакат вакилларининг бу ерда тўртинчи маслаҳат кенгаши ўз ишини тамомлади.

Кенгашда Антарктиканинг ҳайвонот ва ўсимлик оламини муҳофаза қилиш масалаларига катта эътибор берилди. Шу мақсадда 15 та географик зона белгилаб қўйилди.

Кенгаш ғоят дўстона вазиятда ўтди. Охирги мажлисда совет олими Е. И. Толстиков Чили университетида Антарктикага бағишланиб шу йил сентябрда ўтказилган виставкадаги барча совет экспонатларини Чили Антарктика институтига тортиқ қилди. Улар орасида Антарктиданинг совет олимлари томонидан тузилган тўлиқ атласи ҳам бор. Кенгаш қатнашчилари Антарктикадаги барча базалар ва станцияларга табрикнома йўлладилар.

Шаҳар ижроия комитетида

«ГОРДОРСТРОЙРЕМОНТ» ТРЕСТИ

Қурилиш механизмлари ва автотранспорт воситаларининг иш унумини ошириш ва улардан унумли фойдаланиш мақсадида шаҳар ижроия комитети 4-ремонт-қурилиш бошқармаси базасида шаҳар йўл қурилиши ва ремонти трестини тузишга қарор қилди.

КИТОБЛАР УЙИ

Шаҳар ижроия комитетининг қарорига биноан Апанасенко кўчасининг ўнг томонида «Правда Востока» ва Ленинград кўчаларининг оралиғидаги бузилган уйлар ўрнида Китоблар уйи қуриш учун жой ажратилди.

МУБОРАК БЎЛСИН!

Шаҳар ижроия комитетининг планига мувофиқ 1966 йилда якка тартибда 20 минг квадрат метр уй-жой майдонига эга бўлган бир қаватли бинолар қурилиши мўлжалланган эди.

Пойтахтимиз меҳнаткашлари шу кунгача ўттиз икки минг квадрат метрдан ортиқ турар-жой майдонига эга бўлдилар. Неча юзлаб бир қаватли участкаларни қуриб, ичига кўчиб кирдилар. Бу, мўлжаллангандан бир ярим баравардан ортиқдир.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

Ўзбекистон ССР Олий Советини чақириш тўғрисида

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми **қарор қилади:**

Олтинчи чақириқ Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси Олий Советининг тўққизинчи сессияси 1966 йил 23 декабрда Тошкент шаҳрида чақирилсин.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг муҳокамасига қуйидаги масалалар киритилсин:

1. Ўзбекистон ССР халқ хўжалигини ривожлантиришнинг 1967 йилги давлат плани тўғрисида.
2. Ўзбекистон ССРнинг 1967 йилги давлат бюджети тўғрисида.
3. Ўзбекистон ССР Олий Советининг VIII сессиясида депутатлар киритган танқидий мулоҳазалар ва таклифларнинг бажарилиши тўғрисида.
4. Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Фармонларини тасдиқлаш.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг раиси
Ё. НАСРИДДИНОВА.

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг секретари
Р. САХИБОЕВ.

1966 йил 21 ноябрь.
Тошкент шаҳри.

● «Тошкент оқшоми»нинг навбатдаги сони 24 ноябрда чиқади.

ТАНИШИНГ: ҒОЛИБЛАР

СПОРТ

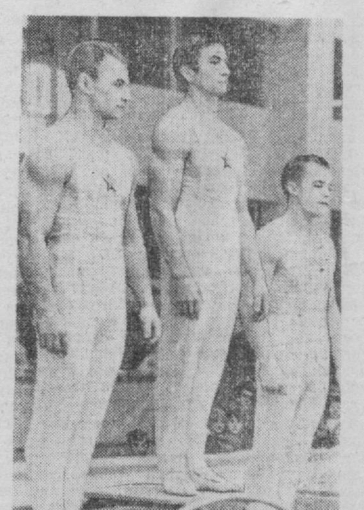

Суратда: биринчи, иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллаган (чапдан ўнгга) СССРнинг 1965 йилги абсолют чемпиони Сергей Диамидов, Виктор Лисицкий ва Валерий Карасевларни кўриб турибсиз.

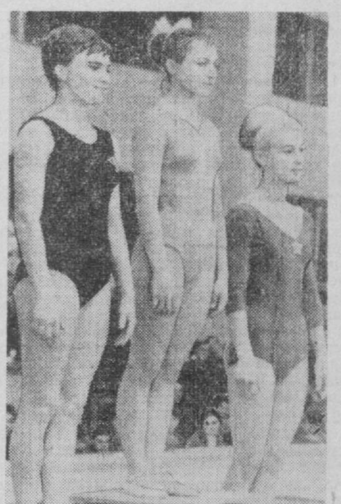

Суратда: аёллар ўртасида СССРнинг энг кучли гимнастикачиларидан (чапдан ўнгга) Н. Петрик, Наташа Кучинская ва Полина Астаховаларни кўриб турибсиз.

СССР биринчилиги учун ўтказилган шахсий биринчилик мусобақаларида энг кучли, моҳир уч гимнастикачи фахрли уч ўринни эгаллашга муваффақ бўлди.

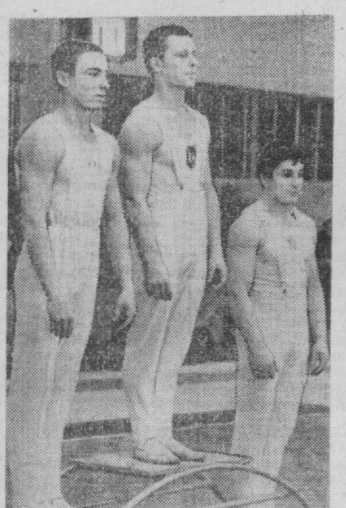

Ёшлар ўртасидаги мусобақада биринчи ўринни Владимир Комиссаров («Даугава»), иккинчи ўринни Владимир Тришкин («Труд»), учинчи ўринни Владимир Павлов (Совет армияси) эгалладилар. Уларни сиз суратда ҳурмат пъедесталида кўриб турибсиз.

Ёшлар ўртасида бўлган биринчилик мусобақаларида ёш қизлар ҳам катта маҳорат кўрсатдилар.

Суратда: (чапдан ўнгга) «Спартак» жамиятининг вакили, иккинчи ўринни олган Тамара Назарова, фахрли биринчи ўринни олган Елена Беседина (Совет армияси), учинчи ўринни олган Илина Максимова («Локомотив»).

Спорт гимнастикаси бўйича XXXV мамлакат биринчилиги мусобақалари пойтахтимизда уч кун давом этди. Бу чемпионат иттифоқимиз энг кучли гимнастикачиларининг СССР халқлари IV спартакиадаси олдидан кўрган тайёргарлигининг жиддий синови бўлди.

Аёллар ўртасида ўтказилган кескин курашда республикамизнинг «Меҳнат» спорт жамиятининг спортчилари 14 команда орасидан бешинчи ўринни эгаллади. Биринчи ўринни «Авангард» (144,95 балл), иккинчи ўринни «Молдова» (141,65 балл), учинчи ўринни эса «Гантиади» (141,5 балл) командаларининг моҳир гимнастикачилари эгалладилар.

Эрлар командалари ўртасида ўтказилган курашда республикамиз гимнастикачилари ўз имкониятлари даражасида қатнашмадилр. 203,45 балл тўпланган гимнастикачиларимиз умумкоманда ҳисобида 9-ўрин билан қаноатланиб қолдилар. Эрлар командалари ўртасидаги курашда ҳам Украинанинг «Авангард» коллективи спортчилари юксак натижага эришди. 219,75 балл олган авангардчилар ҳурмат пьедесталининг биринчи поғонасига кўтарилдилар. Иккинчи ўринни «Даугава» (213,25 балл), учинчи ўринни «Физкультура ва спорт» (210,15 балл) жамиятлари эгаллади.

Шахсий биринчилик мусобакалари ҳам ниҳоятда кескин спорт кураши остида ўтди. Тренировка машғулотларида жароҳатланган жаҳоннинг абсолют чемпиони, СССР спорт мастери Михаил Воронин шахсий биринчилик мусобакаларида қатнаша олмади. Биринчилик учун кураш асосан Виктор Лисицкий ва Сергей Диамидов ўртасида бўлди. Ҳамшаҳаримиз машқларни суст, техник ва тактик усулларни эса маҳоратсиз бажариб иккинчи ўринда қолди. Виктор Лисицкий 57,6 балл тўплаб СССРнинг 1966 йилги абсолют чемпиони унвонини қўлга киритишга муваффақ бўлди.

Аёллар ўртасидаги шахсий биринчилик курашида ленинградлик жаҳоннинг абсолют чемпиони Наташа Кучинская фахрли биринчи ўринни қўлга киритди. У мамлакатнинг бу йилги абсолют чемпиони унвонига сазовор бўлди. Иккинчи ўринни динамочи Лариса Петрик (75,45 балл), учинчи ўринни Полина Астахова (75,15 балл)лар эгалладилар.

Мусобақа охирида чемпионат ғолибларига республика спорт союзи ва ташкилотлари Марказий советининг мукофоти ҳамда пойтахтимиздаги турли муассаса, жамоат ташкилотлари газета редакциялари таъсис этган мукофотлар топширилди.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг эркин машқларда энг яхши композицияни бажаргани учун мукофоти Валерий Карасев («Труд» Москва)га топширилди.

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газетасининг мукофотини олишга сазовор бўлган, СССР биринчилигида ҳурмат пъедесталининг учинчи поғонасига кўтарилган Валерий Карасев ўз маҳорати билан пойтахтимиз спорт шинавандаларини хурсанд қилди.

Суратда: Валерий Карасев.

М. Нуриддинов фотолари.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумининг қарори

«КПСС XXIII СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИ АСОСИДА БОШЛАНҒИЧ ПАРТИЯ ТАШКИЛОТЛАРИНИНГ СИЁСИЙ ВА ТАШКИЛОТЧИЛИК ИШЛАРИНИ ЯХШИЛАШ ЧОРАЛАРИ ТЎҒРИСИДА»

«КПСС XXIII съезди қарорлари асосида бошланғич партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларини яхшилаш чоралари тўғрисида» Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари ўртоқ Ш. Р Рашидовнинг докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V пленуми зўр қониқиш билан қайд қиладики, КПСС Марказий Комитети 1964 йилги Октябрь Пленумидан кейин ўтган вақт ичида партия ташкилотларининг ижодий, самарали иш олиб бориши учун қулай шароит вужудга келди. КПСС Марказий Комитетининг 1964 йилги октябрь Пленуми партия турмушининг ленинча нормалари ва раҳбарлик принципларини тиклашда, ривожлантиришда ва уларни амалда қўлланишда ғоят муҳим роль ўйнади.

Ўзбекистон Компартиясининг область, шаҳар ва район комитетлари КПСС Марказий Комитети 1964 йилги октябрь ва шундан кейинги Пленумларининг, КПСС XXIII съездининг қарорларини амалга ошира бориб, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшиладилар, хўжалик ва сиёсий вазифаларни ҳал этишда бошланғич партия ташкилотларига кўпроқ таянадиган, партия ташкилотларининг фаолиятини чуқур ўрганадиган ва анализ қиладиган, уларга амалий жиҳатдан кўпроқ ёрдам берадиган бўлиб қолдилар.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистон Компартияси ўз сафларига 349 мингдан кўпроқ партия аъзолари ва кандидатларини бирлаштирган 10 мингдан кўпроқ бошланғич партия ташкилотларига эгадир. Кейинги йилларда партия ташкилотлари мустаҳкамланиб, сон жиҳатдан ўсди, уларнинг тармоғи анча кенгайди. Саноат корхоналаридаги ҳар бир партия ташкилотига ўрта ҳисобда 60 коммунист, совхозларда 118, колхозларда 82, қурилишлардаги ҳар бир партия ташкилотига 35 коммунист тўғри келади. Цехлар, бўлимлар, бригадаларда, фермаларда 13 мингдан кўпроқ партия ташкилотлари бор. Уларнинг кўпчилиги бошланғич партия ташкилоти ҳуқуқига эгадир. Ишлаб чиқариш участкаларида, сменаларда, бўлимларда беш мингга яқин партия группаси ишлаб турибди.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг состави сифат жиҳатидан йил сайин яхшиланяпти, бошланғич партия ташкилотлари секретарларидан 91.8 проценти олий, тўлиқсиз олий ва ўрта маълумотга эга бўлган кишилардир.

Партия ташкилотларининг жанговарлик қобилияти ва активлиги ўсганлиги республикага халқ хўжалиги топшириқларини муваффақият билан бажаришга ёрдам берди. Қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари шу кунларда ўз зиммаларига олган юксак социалистик мажбуриятни тўла бажариб, Ватанга 4 миллион тонна пахта етказиб бердилар, шу билан бирга 1 миллион 300 минг тоннадан кўпроқ пахта машиналарда териб олинди. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш ўн ойлик плани 103 процент бажарилди. Капитал маблағларнинг ҳажми ўтган йилнинг шу давридагига нисбатан анча кўпайди. Маданий қурилишда янги муваффақиятларга эришилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг пленуми шу билан бирга қайд қиладики, кўпгина бошланғич партия ташкилотлари ишининг савияси ва мазмуни КПСС Устави талабларига ва партия XXIII съезди қўйган вазифаларга мос бўлиб тушмаётир. Партия ташкилотлари партиявий ички демократияни кенгайтириш, коммунистларнинг активлигини юксалтириш ва коллективларга партиявий таъсирни кучайтириш имкониятларидан тўлиқ фойдаланяптилар, деб ҳали айтиб бўлмайди.

Кўпгина партия ташкилотларининг фаолияти бир қанча ҳолларда хўжалик раҳбарлари тезда ҳал этишлари керак бўлган кундалик ишлаб чиқариш масалаларини қараб чиқиш билан чекланиб қолмоқда. Айни бир вақтда ишлаб чиқаришни ривожлантириш, кишиларни тарбиялаш, уларга юксак даражада унумли меҳнат қилиш ва маданий дам олиш учун зарур шарт-шароитлар яратиб бериш истиқболларига доир масалалар бошланғич партия ташкилотларининг диққат-эътиборидан четда қоляпти.

Корхоналар, қурилишлар, колхозлар ва совхозларнинг баъзи партия ташкилотлари камчиликларга муросасозлик қилмоқдалар, кадрларга нисбатан юксак талабчанлик кўрсатмаётирлар, маъмурият хўжалик фаолиятини контроль қилишда ўзларига бериб қўйилган ҳуқуқлардан етарли фойдаланмаётирлар.

Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари партия, ҳукумат қарорларини ва ўз қарорларининг ижросини ташкил этиш ва текширишни қониқарсиз амалга оширмоқдалар. Бу ҳол эса кўпинча бир хилдаги масалаларнинг қайта-қайта муҳокама қилинишига сабаб бўлмоқда.

Кўпгина партия ташкилотларида йиғилишларнинг роли пасайтириб юборилган, коммунистларнинг анча қисми йиғилишларни тайёрлаш ва қарорларни ишлаб чиқишда қатнашмайди, партия йиғилишларида неча йиллар мобайнида сўзга чиқмайди, танқид ва ўз-ўзини танқид кучайтириб юборилмаган, коммунистлар билан уларни тўлқинлантираётган масалалар юзасидан ўртоқларча ва ошкора фикр айирбошлаш муҳити вужудга келтирилмаётир. Партия йиғилишларида партия ички ҳаётига, коммунистлар Уставда белгилаб қўйилган вазифаларини қандай бажараётганликлари, улар марксча-ленинча назарияни қандай ўрганаётганликларига доир масалалар камдан-кам муҳокама қилинади.

Баъзи бошланғич партия ташкилотларида коммунист деган номнинг аҳамиятини бутун чоралар билан юқори кўтариш, партия сафларини пок сақлаш тўғрисида КПСС XXIII съезди қўйган талаблар қониқарсиз бажарилмоқда, КПСС Программаси ва Уставини бузаётган партия аъзолари ва кандидатларига нисбатан либералларча, принципсиз муносабатда бўлиш ҳоллари рўй бермоқда.

Кўпгина бошланғич партия ташкилотлари омма орасида сиёсий ишларни олиб боришда жиддий камчиликларга йўл қўймоқдалар. Меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш масалалари уларнинг кундалик фаолиятидаги асосий масала бўлиб қолди, деб айтиб бўлмайди, улар ичкиликбозлик, безорилик, юлғичлик, мансабпарастлик, хушомадгўйлик, оилада нотўғри муносабатда бўлиш каби жамоатчиликка хилоф хатти-ҳаракатларга қарши қаттиқ кураш олиб бормаётирлар, ҳар бир оилага социалистик турмуш маданиятини жорий қилиш тўғрисида тегишли ғамхўрлик қилмаётирлар.

Бошланғич партия ташкилотлари касаба союз ва комсомол ташкилотларининг ишига суст раҳбарлик қилмоқдалар, уларга амалий жиҳатдан етарли ёрдам бермаётирлар.

Бошланғич партия ташкилотларининг ишидаги камчиликларга кўпинча уларга область, шаҳар ва район партия комитетларининг раҳбарлик савияси пастлиги сабаб бўлмоқда. Область, шаҳар ва район партия комитетлари партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини ошириш тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиш ўрнига, бир қанча ҳолларда уларнинг ролини пасайтирмоқдалар, уларнинг имкониятлари, ҳуқуқлари ва таъсир кучига етарли баҳо бермаётирлар ҳамда КПСС Устави билан бошланғич партия ташкилотларининг ваколатига киритилган кўпгина масалаларни партия ташкилотларини четлаб ўтиб ҳал қилмоқдалар.

Бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг, бюро ва комитет аъзолари, цех ташкилотлари секретарлари ва партия группалари ташкилотчиларининг ўқиши планли ва бир мақсадга қаратилган системага киритилмаганлиги партия ташкилотларининг фаолиятларига салбий таъсир кўрсатмоқда.

Бир қанча область, шаҳар ва район партия комитетларининг секретарлари, бюро аъзолари корхоналарга, қурилишларга борганларида, колхозлар ва совхозларда бўлганларида қуйи партия активлари билан камдан-кам бирга бўладилар, бошланғич партия ташкилотларининг ишини шахсан ўрганмайдилар. Область, шаҳар ва район партия комитетларининг кўпгина аъзолари ўзлари ҳисобда турган бошланғич партия ташкилотларининг фаолиятига актив равишда таъсир ўтказмаётирлар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг V Пленуми **қарор қилади:**

1. Область, шаҳар ва район партия комитетлари зиммасига бошланғич партия ташкилотларининг сиёсий ва ташкилотчилик ишларидаги мавжуд камчиликларни бартараф қилиш, КПСС XXIII съезди талабларига амал қилиб, хўжалик ва маданий қурилишнинг барча вазифаларини ҳал этишда уларнинг ролини ошириш юзасидан зарур чоралар кўриш топширилсин.

2. Пленум таъкидлайдики, шаҳар ва район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларининг иши учун алоҳида жавобгардирлар. Шаҳар ва район партия комитетлари бошланғич партия ташкилотларининг ишини кун сайин назорат қилиб ва йўллаб туришлари, уларга зарур ёрдам кўрсатишлари керак. Ишни шундай йўлга қўйиш кераки, партия аппаратининг ходимлари ўз вақтларининг кўп қисмини бошланғич ташкилотларда бўлишга сарф этсинлар, уларга омма орасида олиб бориладиган ишларни такомиллаштиришга ёрдам берсинлар.

Шаҳар ва район партия комитетларининг секретарларидан бошланғич партия ташкилотларининг ишларини чуқур ўрганиш, бюро ва комитетларнинг секретарлари, аъзолари билан доимий суҳбатлашиб туриш, корхоналар, қурилишлар, колхозлар, совхозларда, муассасаларда, ўқув юртларида олиб бориладиган партиявий ишларни ўрганишда, меҳнаткашлар коллективларида коммунистларнинг сиёсий ва ташкилотчилик фаолиятининг таъсирчанлигини ошириш чораларини ишлаб чиқишда бевосита иштирок этиш талаб қилинсин.

3. Пленум барча партия ташкилотларидан коммунистларнинг активлигини оширишга бутун чоралар билан ёрдам беришни, уларнинг фикр ва таклифларига эътибор ва ҳурмат билан қарашни, танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг авж олдириш учун шарт-шароитлар яратишни талаб қилади, токи партия ташкилоти Устав талабларини бузаётган ҳар бир коммунистнинг хатосини ўз вақтида тузата оладиган бўлсин.

4. Область, шаҳар ва район партия комитетларидан, бошланғич партия ташкилотларидан партия аъзоси деган номни ва унинг аҳамиятини янада юқори даражага кўтариш, ҳар бир коммунистнинг ўз ташкилотидаги ишларнинг аҳволи учун масъулиятини ошириш талаб қилинсин. Шунга эришмоқ кераки, ҳар бир коммунист Коммунистик партия аъзоси деган юксак номни ўзининг бутун фаолияти, юриш-туриши, хатти-ҳаракатлари билан оқласин. Партия сафларининг поклиги тўғрисида ғамхўрлик қилиш партия ташкилотларининг кундалик диққат марказида турмоғи керак. Партия ташкилотлари коммунистик қурилишда актив қатнашаётган илғор, онгли ишчилар, колхозчилар, интеллигенция намояндалари ҳисобига ўса бормоғи керак. Шу билан бирга партиянинг социал составида ишчилар бундан буён ҳам етакчи мавқени эгаллашлари кераклиги тўғрисида КПСС XXIII съезди берган кўрсатмаларга оғишмай амал қилмоқ керак. Шуни қатъий эсда тутиш керакки, КПССга номуносиб кишилар қабул қилинганлигини кўрсатувчи онда-сонда рўй берадиган ҳоллар ҳам партияга зарар келтиради, партия ташкилотларининг обрўйига путур етказади. Пленум КПСС Программаси ва Уставини бузаётган, ўз хулқ-атвори билан коммунист деган юксак номга иснод келтираётган коммунистларга нисбатан либералларча муносабатда бўлишга қатъиян барҳам беришни талаб қилади.

Ёш коммунистларни тарбиялаш ва партиявий чиниқтириш соҳасидаги ишлар яхшиланмоғи керак, токи улар партия сафига кирган дастлабки кунлариданоқ марксча-ленинча назарияни эгаллай бошласинлар, бошланғич партия ташкилотининг ишида актив иштирок қиладиган бўлсинлар.

5. Партия йиғилишларини мунтазам ўтказиб туриш, бу йиғилишларда ишлаб чиқариш ва кишиларни тарбиялашнинг туб масалаларини муҳокама қилиш коммунистларнинг активлиги ва ташаббускорлигини кучайтириш, бошланғич партия ташкилотларининг жанговарлик қобилиятини оширишнинг мутлақо зарур шартидир. Коммунистларнинг партия йиғилишларида актив қатнашувини таъминлаш, бу йиғилишларда корхона ёки хўжаликни ривожлантириш истиқболлари, кишилар билан олиб борилаётган ташкилий ва сиёсий ишларнинг аҳволи, кадрларни танлаш ва тарбиялаш, коммунистларнинг Уставда белгиланган вазифаларини, партиявий топшириқларни қандай бажараётганликлари, социалистик меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, ёш авлодни коммунистик руҳда тарбиялаш каби масалаларни тез-тез муҳокама қилиб туриш зарур.

Партия, ҳукумат директивалари ва партия ташкилотларининг ўзлари чиқарган қарорларнинг ижросини ташкил этиш ва унинг устидан контролни қатъиян яхшиламоқ, олдиндан белгиланаётган тадбирларни ўз вақтида бажариш учун коммунистларнинг шахсий жавобгарлигини оширмоқ керак.

6. КПСС Марказий Комитетининг 1965 йилги сентябрь Пленуми қарорларига амал қилиб, саноат корхоналари, қурилиш, транспорт, алоқа, илмий-тадқиқот институтлари ва лойиҳалаш ташкилотлари бошланғич партия ташкилотларининг асосий диққат-эътибори беш йиллик план топшириқларини муваффақият билан бажаришга, хўжалик ислоҳотини планли равишда амалга оширишга, социалистик ишлаб чиқаришнинг самарадорлигини юксалтиришга қаратилсин. Маънавий ва моддий рағбатлантириш методларини тўғри жорий этишга, меҳнат унумдорлигини ва маҳсулот сифатини ошириш учун курашга алоҳида эътибор берилмоғи керак.

Корхоналарнинг партия ташкилотлари хўжалик фаолиятининг барча жиҳатларини кун сайин чуқур ўрганишлари, халқ хўжалик планларининг бажарилиши устидан таъсирли партиявий контроль олиб боришлари, ишлаб чиқаришнинг техника даражасини, унинг рентабеллигини оширишга бутун чоралар билан ёрдам бермоқлари лозим.

7. КПСС Марказий Комитети 1965 йилги март Пленуми ва партия XXIII съездининг қишлоқда партиявий ишни тубдан яхшилашни талаб этган қарорлари колхоз ва совхозлар партия ташкилотларининг жанговар программаси бўлмоғи керак. Колхоз ва совхоз партия ташкилотларининг энг муҳим бурчи — кишилар тўғрисида кун сайин ғамхўрлик қилиб туришдан, уларни экономикани ривожлантириш, маҳсулот етиштиришни кўпайтириш, унинг нархини арзонлаштириш, пахтачилик, чорвачилик ва қишлоқ хўжалиги бошқа тармоқларининг рентабеллигини ошириш вазифаларини ҳал этишга сафарбар қилишдан иборат.

Шу муносабат билан дала ва ферма меҳнатчиларига партиявий таъсирни янада кучайтириш; ҳал қилувчи участкаларда коммунистларни жой-жойига қўйишни яхшилаш; бригадалар, фермалар, бўлимлар партия ташкилотларининг ишини мустаҳкамлаш ва такомиллаштириш; қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришида коммунистларнинг етакчилик ролини ошириш ғоят катта аҳамиятга эга бўлиб қолмоқда.

8. Халқ хўжалик вазифаларининг ўз вақтида ҳал қилиниши, моддий-техника воситаларини тўғри тақсимлаш ва улардан самарали фойдаланиш кенг меҳнаткашлар оммасининг хилма-хил эҳтиёжларини бажо келтириш кўп жиҳатдан муассасаларнинг пухта ишлашига боғлиқ эканлигини назарда тутиб, пленум совет муассасалари партия ташкилотларининг ролини оширишнинг мутлақо муҳимлигини таъкидлайди. Совет муассасалари партия ташкилотларининг асосий вазифаси партия ва ҳукумат директиваларининг ижросини, аппаратнинг пухта ишлашини, ходимларни юксак давлат интизоми, топширилган иш учун масъулият, ўз хизмат вазифаларига ижодий муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашдан иборат бўлмоғи керак.

9. Мактаблар олий ва ўрта ўқув юртлари бошланғич партия ташкилотларининг зиммасига ўқув жараёнини такомиллаштиришга активроқ таъсир ўтказиш, студентлар ва ўқувчиларни Ватанга, коммунизм ишига чексиз садоқат руҳида тарбиялаш, уларни коммунистик жамиятнинг эътиқодли қурувчилари қилиб тайёрлаш вазифаси юклатилсин.

10. Бошланғич партия ташкилотлари зиммасига меҳнаткашларни коммунистик руҳида тарбиялаш ишини яхшилаш, оммага ғоявий-сиёсий таъсир ўтказишнинг барча воситаларидан активроқ фойдаланиш, ишчилар, колхозчилар ва хизматчиларнинг маънавий эҳтиёжларини тўлароқ бажо келтириш, буржуа идеологияси кўринишларига, ўтмиш сарқитларига қарши курашни кучайтириш, коллективнинг барча аъзоларини совет ватанпарварлиги ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялаш вазифалари юклатилсин. Ҳар бир коммунист партиясизлар орасида тушунтириш ишларини олиб бормоғи керак.

11. Область, шаҳар ва район партия комитетларига бошланғич партия ташкилотларига касаба союзлари, комсомол ташкилотлари ва бошқа жамоат ташкилотларига раҳбарликни яхшилаш таклиф этилсин. Жамоат ташкилотларининг мустақиллиги ва ташаббускорлигини рағбатлантириш, уларга таяниш, уларнинг ўз ҳуқуқларидан тўлиқроқ фойдаланишлари учун бутун чоралар билан ёрдам кўрсатмоқ зарур.

12. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Бюроси ва область комитетларига бошланғич партия ташкилотлари секретарларининг планли ва систематик ўқишини ташкил этиш масалаларини қараб чиқиш ва уларнинг малакасини ошириш юзасидан доимий ишловчи курслар очиш топширилсин.

* * *

Пленум область, шаҳар ва район партия комитетлари, бошланғич партия ташкилотлари ўзларининг ташкилотчилик ва сиёсий ишлари савиясини янада юқори поғонага кўтарадилар, КПСС XXIII съезди қўйган вазифаларни муваффақият билан амалга оширишни таъмин этадилар, деб қатъий ишонч билдиради.

САНОАТ ИШЛАБ ЧИҚАРИШИ САМАРАДОРЛИГИНИ ЯНАДА КЎПАЙТИРИШ ВА ХЎЖАЛИК ИСЛОҲОТИНИ АМАЛГА ОШИРИШ СОҲАСИДА РЕСПУБЛИКА ПАРТИЯ ТАШКИЛОТИНИНГ ВАЗИФАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети V пленумининг қарори

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ И. Г. Анисимкиннинг «Саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини янада кўпайтириш ва хўжалик ислоҳотини амалга ошириш соҳасида республика партия ташкилотининг вазифалари» масаласи юзасидан докладини тинглаб ва муҳокама қилиб, пленум Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXIII съезд қарорларини амалга ошира бориб, коммунистик қурилишнинг барча участкаларига партия ва давлат раҳбарлигининг форма ва методларини такомиллаштириш юзасидан белгиланган йўлдан комил ишонч билан бораётганлигини қайд қилади.

Республика партия ташкилоти партия XXIII съезди ва КПСС Марказий Комитети сентябрь (1965 йил) Пленуми қарорларини бажара бориб, меҳнаткашларни беш йилликнинг биринчи йили планларини муддатидан олдин бажариш, саноат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ва хўжалик юритишнинг янги системасига ўтишга тайёргарлик ишларига сафарбар этиш юзасидан бир қатор ишлар амалга оширилди. Республика саноатининг ходимлари ишлаб чиқаришнинг умумий ҳажми бўйича ва маҳсулотнинг кўпгина энг муҳим турлари бўйича ўн ойлик планни муддатидан беш кун илгари бажардилар. Меҳнат унумдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш планлари ортиғи билан адо этилди; корхоналар ишининг бошқа техникавий-иқтисодий кўрсаткичлари ҳам анча яхшиланди. Кўпгина коллективлар янги шароитларда ишлашга фаол тайёргарлик кўрмоқдалар.

Шу билан бирга республикадаги кўпгина корхоналарда техника прогресси суръатини тезлаштириш, жамоат ишлаб чиқариши самарадорлигини ошириш ва ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш учун фойдаланилмаётган катта резервлар ва реал имкониятлар мавжуд.

Кейинги йилларда республика саноатининг қатор тармоқларида ишлаб чиқариш фондларидан, капитал маблағлардан фойдаланишнинг самарадорлиги пасайиб кетди ва фондлардан фойдаланиш бирмунча ёмонлашди. Кўпгина ишлаб чиқариш объектларини фойдаланишга топшириш кечиктириб юборилмоқда. Қатор корхоналарда бундан бир неча йил муқаддам ишга туширилган қувватлар ҳалигача лойиҳадаги кўрсаткичларга эришгани йўқ.

Айрим корхоналарда янги техникани жорий этиш планлари бажарилмаяпти. Кўпгина ҳолларда тадбирлар етарли иқтисодий асосларга таянмасдан жорий қилинади. Бунинг оқибатида уларни жорий этишнинг самарадорлиги ўта паст, қўл меҳнатининг салмоғи айниқса конруда саноатида, химия ва қурилиш материаллари саноатида жуда секинлик билан камайтирилмоқда. Қатор тармоқларда ёрдамчи ишларни механизациялаш ёмон аҳволда.

Республиканинг баъзи завод ва фабрикаларида ишлаб чиқарилаётган маҳсулотнинг, айниқса халқ истеъмоли молларининг сифатини ошириш учун кураш суст олиб борилмоқда. Бу эса халқ хўжалигига катта зиён етказаётир.

Айрим корхоналарда хўжалик юритишнинг янги системасига ўтишга тайёргарлик суст олиб борилмоқда. Бу муҳим ишга меҳнаткашларнинг кенг оммаси етарли жалб қилинмаган.

Республикадаги айрим министрликлар ва идоралар ишининг стили ва методларида ҳам жиддий камчиликлар мавжуд. Улар корхоналарга иқтисодий ишларни яхшилаш соҳасида фаол ёрдам бермаётирлар, коллективларнинг диққат-эътиборини ички резервларни қидириб топиш ва улардан фойдаланишга етарли сафарбар этмаяптилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети пленуми **қарор қилади:**

1. Коллективларни саноат ишлаб чиқаришининг самарадорлигини ҳар томонлама оширишга, ишлаб чиқариш фондларидан энг яхши фойдаланиш ва меҳнат унумдорлигини оширишга сафарбар этиш область партия комитетлари, шаҳар ва район партия комитетлари, корхоналар илмий-текшириш, конструкторлик ва лойиҳалаш ташкилотлари, министрликлар ва идоралар бошланғич партия ташкилотларининг энг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблансин. Пленум республика партия ва хўжалик органларига фондларнинг фойда келтириши камайиб кетишининг сабабларини ҳар бир корхона бўйича текшириб чиқиш, ишлаб чиқариш фондларининг фойда келтиришини ошириш имконини берадиган тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифасини юклайди.

2. Пленум республика партия, совет ва хўжалик органларидан партия томонидан ишлаб чиқилган иқтисодий сиёсатнинг янги принципларини изчиллик билан амалга ошириш, корхоналарнинг коллективларига хўжалик ислоҳотини амалга оширишда фаол ёрдам кўрсатишни талаб қилади. Корхоналарни планлаштириш ва иқтисодий рағбатлантиришнинг янги системасига кўчиришга яхши тайёргарлик кўриш мақсадида республика министрликлари ва идораларига Госплан билан биргаликда 1966 йилда раҳбар ходимларнинг тармоқлар бўйича семинарларини ўтказиш топширилсин.

3. Партия ва хўжалик органларига саноатнинг транспорт ва қурилишнинг барча тармоқларини техникавий жиҳатдан қайта қуроллантириш соҳасида партия ишлаб чиққан йўлни доимо ўтказиб бориш вазифаси юклансин. Ишлаб чиқариш процессларини комплекс механизациялаш изчиллик билан амалга оширилиши, қўл меҳнатининг салмоғи камайтирилиши, меҳнатни илмий асосда ташкил этиш жорий этилиши керак.

4. Республика министрликлари ва идораларига илмий-текшириш ва лойиҳалаш институтлари билан биргаликда ҳар бир корхона бўйича ишнинг лойиҳадаги кўрсаткичларга эришилиши юзасидан тадбирлар ишлаб чиқиш ва амалга ошириш вазифаси юклансин.

5. Республика министрликлари ва идораларига капитал маблағларнинг самарадорлигини ошириш топширилсин. Партия ва хўжалик органлари капитал маблағлар ва моддий ресурсларнинг кўпгина объектларга сочиб юборилиши, маҳаллийчилик ва маҳкамачилик кўринишлари каби фактларга қарши кескин кураш олиб боришлари керак.

6. Пленум партия ва хўжалик органларидан корхоналар коллективларининг эътиборини ишлаб чиқарилаётган маҳсулот сифатини тубдан яхшилашга, уларнинг хизмат қилиш муддатларини узайтириш, машиналар ва бошқа буюмларнинг чидамлилигини оширишга жалб этишни талаб қилади. Республика корхоналарининг маҳсулотлари жаҳондаги энг яхши стандартлар даражасида бўлишига, совет кишиларининг юксак талабларига жавоб беришига эришмоқ керак. Фабрика, завод маркаси шуҳрати учун кураш барча партия ташкилотларининг диққат-марказида бўлиши лозим.

7. Пленум партия, касаба союз ва комсомол ташкилотларини ҳар соҳада чинакам социалистик тежамлилик, пул маблағларини, моддий ва меҳнат ресурсларини қатъиян иқтисод қилиш учун курашни кучайтиришга чақиради. Ишлаб чиқариш ҳажми ҳозир шунчалик каттаки, материаллар ёки иш вақтининг заррача қисмини исроф қилишнинг ўзи республика халқ хўжалигига катта зиён келтиради.

8. Республика министрликлари ва идораларининг раҳбарларига корхоналарга раҳбарлик стили ва методларини такомиллаштириш, масъулиятсизлик, сансалорлик, ишга бюрократларча муносабатда бўлиш ҳолларини бутунлай йўқотиш вазифаси юклансин. Давлат интизомини ҳар томонлама кўтариш ва мустаҳкамлаш, ишда намунали тартиб ва юксак маданият бўлишини таъминлаш, ҳар бир корхонани янгича ишлашга пухта тайёрлаш — министрликларнинг муҳим вазифаларидан биридир. Министрликлар ўз ишида саноатга раҳбарликнинг иқтисодий методларига, ишлаб чиқаришнинг барча тармоқларида хўжалик ҳисобини кенг жорий этишга таянишлари лозим. Министрликлар раҳбар инженер-техник ходимларнинг иш малакасини оширишнинг доимий ишловчи мукаммал системасини вужудга келтиришлари зарур.

9. Пленум планлаштириш ишини яхшилашни талаб қилади. Республика планлаштириш органлари хўжалик қурилишига илмий раҳбарлик қилишнинг чинакам штаби бўлиб қолмоғи керак. Планлар мавжуд имкониятлар ва резервларни яхши билишга асосланиши, илмий-техника прогресси истиқболларини ҳисобга олиши, фан ва техниканинг энг янги ютуқларини ўзлаштириш ва жорий этишнинг тезкор суръатларини назарда тутиши керак.

10. Республика министрликлари ва идораларига моддий-техника таъминотини планлаштириш ва ташкил этиш бўйича ишларни яхшилаш вазифаси юклансин. Таъминот-мол тарқатиш ташкилотлари ишида параллелизмга кескин барҳам бериш, моддий ресурсларнинг сочиб юборилишига йўл қўймаслик, маблағларнинг оборотини тезлаштириш зарур.

11. Область, шаҳар ва район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарликни яхшилаш вазифаси юклансин. Ҳар бир партия ташкилоти ишлаб чиқариш экономикасининг ипидан-игнасигача билишлари, кадрларни иқтисодий билимлар билан қуроллантиришлари, ҳар бир меҳнаткашнинг меҳнати ва турмушини яхшилаш тўғрисида доимо ғамхўрлик қилишлари, кишиларнинг коммунистик онглилигини ошириш ишларини яхшилашларига эришилсин.

12. Янги шароитларда ишлашда саноат корхоналари, транспорт ва қурилишдаги раҳбар кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш энг муҳим аҳамият касб этади. Ҳар бир корхона раҳбари ишлаб чиқариш техникаси ва экономикасини яхши биладиган, юксак ташкилотчилик сифатларига эга бўлган, хўжаликни янги система даврида самарали юритишга қодир ходим бўлиши керак.

13. Пленум коммунистларни, Ўзбекистоннинг барча меҳнаткашларини Улуғ Октябрнинг 50 йиллиги ва В. И. Лениннинг туғилган кунига 100 йил тўлишини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириш, мамлакатимиздаги барча халқларнинг ҳаётидаги ана шу энг ажойиб саналарни янги меҳнат ютуқлари билан нишонлашга чақиради.

О Н А - В А Т А Н   Б Ў Й Л А Б

Ярославлда Волганинг ҳар икки соҳилини мустаҳкам қўшадиган янги кўприк фойдаланишга топширилди.

Бу кўприкдан юк ортилган автомобиллар карвони солни кутиб ўтирмай тўппа-тўғри Череповец, Вологда ва Волга бўйининг бошқа шаҳарларидан Ярославль, Москва каби шаҳарларга йўл олади.

Улуғ Октябрнинг шарафига шаҳар ижроия комитетининг Фармони билан кўприкка «Октябрь» номи берилди.

Суратда: Волгадан Ярославлга солинган янги кўприк.

И. ДИНИН фотоси.

(ТАСС).

Доғистондаги бебош ўйноқи Сулак тоғ дарёсида шимолий Кавказдаги энг йирик Чиркей ГЭСи қурилмоқда. Тўғоннинг баландлиги 235 метрга кўтарилади. Чиркей ГЭСи бир йилда 2,5 миллиард киловатт соат арзон электр қуввати беради.

Суратда: сув ўтказиш тоннелининг дарвозаси. Асосий Кавказ тоғ бағридан бир нечта туннел ўтказилади. Бу туннеллардан жиловланган сув қувурлар бўйлаб оқади.

Л. ЛИК фотоси,

(ТАСС).

Тошкентдаги 1-пойафзал фабрикасининг 8-цех комсомол-ёшлар бригадаси корхона коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлик қилмоқдалар.

Суратда: (чапдан) Н. Алимбоев, Н. Гуачина, Н. Панфивова, Ю. Логинов, А. Соттибоев, Н. Юдакова ўртоқлар. А. Тўраев фотоси.

ЯНГИЛИКЛАР, ВОҚЕАЛАР, ФАКТЛАР

ЯНГИ ДИЗЕЛЬ ПОЕЗД СИНОВДА

Совет дизель — поездларининг таржимаи холи жуда қисқа: 1963 йилнинг июль ойида Рига вагонсозлик заводининг дарвозасидан Ватанимизда биринчи тайёрланган «ДР-1» дизель-поезди чиқди. Тез орада бу қулай, текамли, тезкор поезд СССР пассажир йўлларида ела бошлади.

Ҳозир ригаликлар такомиллашган янги «ДР-1» поезд намунасини синовдан ўтказмоқдалар. У соатига 120 километр тезлик билан йўл босади. У оддий вариантда ўз оғаларидек иккита мотор ва иккита кашакли вагондан иборат бўлади. Аммо зарур бўлганда (ёзда ёки пассажирлар кўпайганда) у ҳатто беш олти вагон тиркаши мумкин. Унда ўтириш учун 384 ўрин бор. Янги «ДР-1» поезди кенг машина бўлимига эга бўлиб, бошқарувчи учун ҳам анча қулайликлар яратилган. Салонда қулай ўтирғичлар, яхши ёритиш системаси, иситиш ва вентеляция учун ҳозирги замон жиҳозлари ўрнатилган. Моторли вагонларда юк ва почта учун махсус бўлимлар бор.

1966 йилда туғилган янги дизель-поездлар бош конструктори П. Курдюмов бошчилигидаги бир группа инженерлар томонидан барпо этилган. Янги «ДР-1» поезди фақат ригаликлар томонидан қурилмади. Ленинградликлар уларни двигателлар билан, харьковликлар электр жиҳозлари билан, москваликлар тормоз аппаратураси билан таъминлади.

МУЗИКА СТАНИЦАСИ

Краснодар ўлкасидаги Родиковская станицасининг аҳолиси сўнгги пайтларда юзта баян ва аккордеон, ўн саккиз пианино ва ўн скрипка сотиб олишди. Станицадаги миллионер «Маяк революции» колхози ўз Маданият саройи учун кўпгина музика асбоблари сотиб олди.

Станицада болалар музика мактаби очилган. Бу Кубандаги 320 қишлоқ музика мактабларининг биридир. Мактабга колхозчиларнинг 70 фарзанди қатнайди. Улар пианино, баян, духовой ва торли музика асбобларини чалишни ўрганишади. Ёш созандалар ҳам қишлоқларига тез-тез концерт бериб туришади. Концертлардан бирида болалар Ленин севган қўшиқни ижро этишди.

— Бизнинг ўқувчиларимиз бошланғич музика тайёргарлигига эга бўлишади, — дейди мактаб директори Василий Николаев, — Улар орасида истеъдодли ёшлар анча топилади. Музикага жон-дили билан берилган болалар учун ўрта ва олий музика мактабларининг эшиклари кенг очиқ.

Мактаб қошида музика ҳаваскорлари клуби ташкил қилинган. Станица аҳолиси учун оммабоп лекциялар ўқилиб, таниқли композиторлар асарларидан концертлар берилади.

ЧЎЛ ПОСЕЛКАСИДАГИ МУЗЕЙДА

Ғарбий Қозоғистоннинг олис чўлдаги Ўрда посёлкасида кўхна уйда маҳаллий ўлкани ўрганиш музейи иш бошлади. Уни Қозоғистон республикасида хизмат кўрсатган ўқитувчи, кўп йиллик тарихни ўз хотирасида сақлаб келаётган Ахмадфайз Тожиддинов ташкил қилди. Пенсионер-педагог ўз ҳамқишлоқларига сўнгги ярим аср мобайнида кўпгина тарихий воқеаларнинг сабабчиси бўлган оддий, сокин қишлоқ Ўрданинг тарихини ҳикоя илиб бериш вазифасини ўз зиммасига олди. Бу ерда Қозоғистон халқ композиторлари Қурмонғози ва Дина Нурпеисованинг мунгли қўшиқлари янграган, бу ерда Валериан Куйбишев ва Алибий Жонгильдин революция йўлларини босиб ўтишган. Жангларда Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари бўлган Маншук Маметова, Темир Масин, Ахмедиар Хусаинов шу ерда улғайиб, шу ердан фронтга кетишган.

Қишлоқ музейи ҳамиша гавжум. Таассуротлар дафтарида колхоз ғаллакорлари ва чорвадорлари билан бу ерга келган геологлар, ёзувчилар, артистлар ва ўқитувчиларнинг қалб сўзларини учратиш мумкин. Музейни 3 мингдан ортиқ киши келиб кўрди.

АПН.

Ўзбекистоннинг ҳозирги замон тарихи

Тошкентдаги «Фан» нашриёти «Ўзбекистон ССР тарихи очерклари» китобини босмадан чиқарди. Бу китобда 1956—1966 йилларда республикамизда саноат, қишлоқ хўжалиги ва маданиятини ривожлантириш соҳасида эришган муваффақиятлари тўғрисида ҳикоя қилинади. Китобни Ўзбекистон ССР Фанлар академияси тарих ва археология институти социалистик ва коммунистик қурилиш тарихи сектори тайёрлади.

Бу нашрда ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонларнинг меҳнат ғайрати ва сиёсий активлиги ўсганлигига, республика меҳнаткашларининг моддий ва маданий даражаси ошганлигини кўрсатишга катта эътибор берилади.

Китобда Ўзбекистоннинг қардош совет республикалари билан иқтисодий ва маданий алоқалари кўрсатиб берилган, ўзбек халқининг СССР халқлари билан дўстлиги мустаҳкамланганлиги, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш учун биргаликда олиб борилаётган меҳнатида икки дўст синф — ишчилар синфи билан колхозчи деҳқонларнинг бир-бирига янада яқинлашиш жараёни ҳақида ҳикоя қилинади.

Нашр китобхонларнинг кенг доираларига мўлжалланган. (ЎзТАГ).

Республикамизнинг Кубага ёрдами

ТОШКЕНТ. Бугун «Ташсельмаш» заводи кубалик деҳқонларга кўрак терадиган «17—ХВ» маркали машиналарнинг дастлабки турларини жўнатди. Ўзбекистон далаларида синовдан муваффақиятли ўтган бундай машиналар озодлик оролидаги дўстларимизга пахта теримини механизациялаштиришга ёрдам беради. Бу ерда ҳам ғўза қатор оралари кенг, яъни 90 сантиметр қолдирилмоқда. Завод цехларида Куба учун «17—ХВ» маркали машиналарнинг яна бир турини тайёрлашмоқда. Бу йил жами Кубага 50 та ана шундай машиналар юборилади.

Ўзбекистон заводлари Кубанинг пахтакор хўжаликларига қатор оралиги кенг пахтазорларни ишлаш учун мўлжалланган машиналар етказиб беради.

(ЎзТАГ).

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ»ДА БОСИЛГАНДАН КЕЙИН

ЎЗИГА ХОС «СОВҒА»

Газетанинг шу йил 3 октябрь сонида юқоридаги сарлавҳа остида босилган хабарда 22-магазин кассири Л. Евсеева харидорларга нисбатан қўпол муомалада бўлгани учун танқид қилинган эди.

Магазин директори редакцияга йўллаган жавобда бундай дейилади:

— Газетада келтирилган фактлар тўғри топилди. Харидорларга қўпол муомала қилгани учун Л. Евсеевага виговор берилди. Шунингдек у бир ойлик мукофот пулидан ҳам маҳрум этилди.

ИНСОН ОДОБИ БИЛАН...

Ҳаёт нақши

Тўйга, туғилган кунга умуман яхши кунларга гул кўтариб келиш қадимий одатларимиздан бўлгани учун одоб даврасига мен бир даста гул билан келдим.

Гул ҳаётда жўшқин муҳаббат рамзи. Одатда ҳаётдўст кишилар гулга ўч бўладилар, тўғрироғи, гулни севган кишилар ҳаётни ҳам севадилар.

Ҳаётимизнинг энг лазиз мевалари болаларни гулга ўхшатамиз. Энг яхши ўғил-қизларимизни гулдек йигит, гулдек қиз деймиз. Инсон умрининг энг куч-қувватга тўлган бахтиёр даврини — гуллаган давр деймиз. Инсониятнинг асрий орзулари баҳори — яъни гул даври деймиз.

Табиат ҳам ўзининг уйғонганлигини, дов-дарахт ҳам кузда шарбат мевалар беражагини гул билан маълум қилади.

Минг йиллик адабиётимизни кўздан кечирсак гулга аталган талай шеърларни топамиз.

Умуман классик ва ҳозирги лирикамизни гул образисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Гул жаннатда ҳадя бир
неъмат эрур,
Кишилар кўнглига гул-
дан ёғар нур
Ҳайронман гулфуруш
гулини сотиб,

Бу пулига гулдан ортиқ не олур, — деган эди Х асрдаёқ яшаб ўтган шоир Кисаий Марвазий.

Мана тўққиз асрдан бери бу рубоийга жуда кўп шоирлар назира ёзганлару, аммо бундан ўтолмаганлар. Гулдан яхшироқ нарса топиб бўлмаганидек, улар ҳам бундан яхши ифода тополмаганлар.

Гул, ҳаётимизни гўзал қилади.

Аммо гул қуруқ бир безак эмас, у инсон кўзларини қувонтириб, димоғини чоғ қилади, дилига нур ёғдиради, кўнглига файз киритади, кишини тарбиялайди, ахлоқини ўзгартиради, эстетик завқини оширади, кўксини одамийлик ҳисси билан тўлдиради.

Дарҳақиқат, инсонни ҳайвондан ажратадиган нарса севимли адибимиз Абдулла Қаҳҳор ёзганларидек ор-номус, уят ҳисси ва сўзлаш қобилияти қаторига мен гулга бўлган муҳаббатни ҳам қўшмоқчиман. Зеро, чаманзорга кирган чорва гул билан ўтни аралашига ғажиб, ўтлай беради, кичик бир одам резгиси, ёш бола ўтлоққа сайр этиб кирса, қувониб, югуриб гул тера бошлайди.

Энг яхши кишиларимиз лобар онахонларимиз, ижодкор боғбонларимиз чеккаларига гул ёки райҳон тақиб, иш қилиб юришлари қандай кўркам ва файзли. Энг яхши либосимизга гул тикилади, асрий иморатларимизга гул шакли нақш этилади, кунда лабимизга юз бор тегиб бўса оладиган пиёлани чучмўма, олма гул, лола ва бошқа анвои гуллар нақши безайди.

Гул ҳаётимизни безатибгина қолмай, уни маънавий бойитади. Гул инсонийлик белгиси экан инсон одобини ва бу одобнинг шаклланиши, тарбияланишини гул таъсирисиз тасаввур этиб бўлмайди.

Бу мулоҳазаларимни сиз газетхонлар билан ўртоқлашишга ундаган нарса кейинги вақтда шаҳримиздаги гулга бўлган эътиборнинг камайиб кетаётганлигидир.

Тошкентда ҳамманинг ҳовлиси гулзор. Жуда мункайиб қолган кампир ҳам ҳовлисининг бир чеккасини теша билан чопиб, райҳон экиб қўяди.

Аммо нима учундир шаҳар кўчалари иморатларининг кўча томонлари, уйларнинг балконларида етарли даражада гул кўкартирилмаяпти.

Тошкентдек гулга кон шаҳри азимда доимий ишлаб турадиган битта ҳам ҳақиқий гул магазини йўқ (дўконлар бору гул бўлмайди, шунинг учун мен йўқ деб айтаётирман). Байрам ва тантаналаримиз деярлик гулсиз ўтади, иккитагина мисол келтирай.

Бундан бир неча кун илгари Тошкент Давлат университетига дўст қўшнимиз Афғонистондан Қобул университетининг профессори икки йилга ишга келди. Уни кутиб олар эканмиз аэродромда бир дона гул топиш мумкин бўлмади. Шаҳарга машина юбориб, сквер атрофидаги шахсий кишилардан олиб бордик. Куни кеча Улуғ революцион байрамимиз тантаналари ўтди, Совет Социалистик давлатимиз туғилган кун. Барча одамлар кўчаларга чиққан, ҳаммада ажойиб ҳис туйғу, аммо Тошкентдек гулхона шаҳарнинг бирор жойида гул сотилганлигини кўрмадик. Ҳар қадамда пистачка, ҳар дўконда арoқ-вино, ҳар бурчакда пиво сотилади-ю, гул бўлмади.

Биз инсоннинг қадрини ерга урадиган, унинг гулдек танинигина эмас, балки инсонлик шарафини ҳам лойга қоришга қодир ичкиликни кўпайтирибмиз-у, уни одамийлик кўкига кўтарадиган гулни унутибмиз шекилли.

Бизда апрель охирлари лола вақти бўлади. Далақирларимиз қизил, сариқ, тарғил лолага тўлади.

Дўстлар бир-бирларини лола сайрига таклиф этишади. Тошкент атрофига чиқиб, лола териб дам олиб машиналарини ҳам, қўшни уйини ҳам, дўстлар манзилини ҳам лолага безайдилар.

Аммо Май байрамида-чи? 1—2 май кунлари шаҳар кўчаларини лолага кўмиб юборса бўлади. Бунинг учун ҳар бир завод, фабрика ҳар бир идора лоақал биттадан машина юбориб, қирдан лола олиб келса кифоя. Аммо май байрамларимизда ҳам бирор жойда лола бўлганини кўрмаймиз. Гулчи идораларимиз ҳам, бошқа ташкилотлар ҳам бу ҳақда ўйламайдилар. Гулни бозордан, айрим шахслар қўлидан оламиз холос.

Келинг, дўстлар, инсон қўли етиштирган гулдек неъматдан ҳам кўпроқ баҳра олайлик, азиз фарзандларимиз қўлига май эмас, гул тутайлик, уларнинг ширин туйғуларини заҳар билан хиралантирмай, гулга ўрайлик.

Қаҳрамон шаҳримизни, ҳаётимизни яна кўпроқ гулга буркайлик, дилни муаттар, кўзни нуроний қилайлик.

Ш. ШОМУҲАМЕДОВ.

МЕҲНАТДА ЧИНИҚҚАН АЁЛ

Мелижон опа ишхонага боргач, машинасининг у ёқ-бу ёғини синчиклаб кўздан кечирди. Ниҳоят кўнгли тўлгач, энди машина ёнига ўтирмоқчи бўлганда навбатчи механик кириб келди. Унинг қўлидаги газетада бошқалар қатори Мелижон опа ҳам «Ҳурмат белгиси» ордени билан мукофотланганлиги тўғрисидаги Фармон бор эди.

— Нега энди мени, оддий машинистни мукофотлашди экан? — дея ўз хаёлидан ўтказди Мелижон опа. Уни дўстлари табриклашди.

Мелижон опа Обидова Октябрь революцияси номидаги тепловоз вагон ремонт заводига уруш қизиган 1942 йили ишга келди. Ўшандан буён анча касбни ўзлаштириб олди. У слесарлик темир болғасида, ҳаво болғасида ишлади. Кўп ўтмай темирчилик цехининг кўзга кўринган машинистларидан бири бўлиб қолди.

Меҳнаткаш аёл ўз меҳнати туфайли дўстларининг ҳурматига сазовор бўлмоқда. У — меҳнаткашлар депутатлари Ленин район Советининг депутати. Кунлик нормасини 120—130 процент бажариб, ўз касбдошларига намуна кўрсатмоқда. Мана шу ҳалол меҳнати туфайли ҳукуматнинг юксак мукофотига сазовор бўлди.

Ҳ. РАЗЗОҚОВ.

Озарбайжон ССР. Баланд тоғда жойлашган Дашкесон шаҳрида Озарбайжон кончилари истиқомат қилишади. Бу ерда темир рудаси қазиб чиқарилади.

Суратда: ишчилар шаҳарчасининг манзараси. Н. Игнатов фотоси. (ТАСС).

Ҳавасинг келади

Ҳурматли редакция! Газетангиз саҳифаларида босилган мунозарага қўшилиб, мен ҳам дилимдагини айтмоқчиман. Ўзим шахсан билган бир қиз ҳақида гапирмоқчиман.

У жуда камтар, тортинчоқ. Шунинг учун унинг исмини ҳам, фамилиясини ҳам кўрсатмайман. Хафа бўлиши мумкин.

У университетда ўқийди. Мен унинг аъло ўқиши ва жамоат ишларида актив қатнашиши ҳақида гапириб ўтирмайман. Фақат унинг баъзи бир фазилатларини тилга олмоқчиман.

Пахта йиғим-теримида унинг курсдошлари билан Бўка районидаги Мичурин номли колхозда бирга бўлдик. Одатда мен 50-60 килограммдан ошириб пахта теролмасдим. Бир куни 70 килограммга етказиб тердим. Ўшанда бу ютуғимдан мақтаниб, курсдошларимга катта кетдим. Шунда аллаким:

— Манави қиз 100 дан ошириб теради-ю, сен бўлсанг... кеккайсан,— деса бўладими. Ер ёрилмади-ю, кириб кетмадим. Мендан бир энгат нарида пахтани чаққонлик билан тераётган қизга ҳайратланиб боқдим. У жисмоний жиҳатдан айтарлик бақувват ҳам эмас эди...

Шу-шу бўлди-ю, мен бу қизга эътибор билан разм сола бошладим.

Бир куни уларда имтиҳон бўлди. Ўқитувчи қандайдир иш билан ташқарига чиқди. Коридорда мени кўриб, ичкарига кириб унинг ўрнига ўтириб туришимни илтимос қилди. Аудиторияда бир неча йигит-қизлар орасида юқорида айтиб ўтганим қиз ҳам билетдаги саволларга тайёрланиб ўтирарди. Юқори курс студентига хос ҳомийлик қилмоқчи бўлдим.

— Шпаргалкаларингиз бўлса, бемалол фойдаланаверинг. Пайт ғаниматни қўлдан берманглар. Шунда ўша қиз менга нафрат тўла кўзлари билан тикилди. Сўнг шартта юзимга айтди-қўйди.

— Уялмайсизми? Ўқитувчи ишончи ҳайф сизга!

Шундоқ ўсал бўлдимки, асти қўяверинг. То ўқитувчи қайтиб келгунча бошимни қуйи солиб ўтиравердим. Тик қарашга юрагим бетламас, унинг сўзлари қулоғимда ҳамон жаранглар эди. Лекин ундан хафа бўлмадим. Ўзимдан-ўзим жуда уялдим. Студентлар уюштирган кечаларнинг бирида ҳаммага бир савол берилди. «Келажакда ким бўлмоқчисан» деб аталарди ёу савол. Ҳар ким ўз фикрини айтди. Навбат унга келганда: «Мен чин инсон бўлмоқчиман» дейди. Кўпчилик унинг гапини баланд парвоз ибора сифатида тушунди. Лекин мен билардим. Унинг дилидан чиққан бу сўзлар самимий. Амалда ҳам исбот қилишига кўзим етади.

Зилзиладан зарар кўрган Тошкентни қайта қуриш ишида минглаб университет студентлари қаторида у соғлиғи заиф бўлса ҳам ишлади. Курсдошлари қатори қурилишда тер тўкди.

Бундай одамлар ўз мақсадларига етадилар. У албатта севган фани бўйича ажойиб мутахассис бўлади. Иродали, матонатли, соф виждонли, меҳрибон ва ғамхўр инсон сифатида эл эътиборини қозонади. Бунга ишончим комил. Камтар ва меҳнатсевар бу қизга жуда-жуда ҳавасим келади.

Шу қиздек инсон деган буюк номга сазовар кишилар турмушимизда кўплаб учрайди. Шунинг учун ҳам ҳаёт гўзал, шунинг учун ҳам совет жамияти улуғвор ва қудратлидир.

Х. СОДИҚОВ.

КИТОБЛАР ОЛАМИДА

Яқинда Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институти СССР тарихи кафедрасининг старший ўқитувчиси Н. Бекназаровнинг «Тошкент шаҳар, Фрунзе районининг ривожланиш тарихи» номли брошюрасини босмадан чиқарди.

Ўзбекистон ССР тарихини синчиклаб ўрганиб бораётган Бекназаров «Коммунистча яшаш, ишлаш ва ўқиш самараси», «Туркистонда коммунистик шанбаликлар» каби брошюраларнинг ҳам муаллифидир.

«Тошкент шаҳар, Фрунзе районининг ривожланиш тарихи» номли брошюра Фрунзе район тарихини мукаммал қамраб олувчи бирдан-бир брошюрадир. Брошюрада 1936-1964 йиллар орасидаги Фрунзе районининг ривожланиши ишонарли фактлар асосида ёритиб берилган.

С. ТОШЕВ.

Яқинда — Ўзбекистон ССР «Фан» нашриёти С. А. Бобохўжаеванинг «Нефтдан нималар олинади» деган китобчасини босмадан чиқарди. Бу китобчада нефть табиат томонидан инсониятга инъом қилинган энг қимматбаҳо моддалардан бири эканлиги, ҳозирги кунда нефтсиз ҳаёт кечиришни кўз олдимизга келтириш жуда қийин ва ҳатто мумкин эмаслиги ҳақида, шунингдек ундан сунъий материаллар, дори-дармонлар олиниши ҳақида қизиқарли маълумотлар келтирилади.

Китоб кимё фанлари билан қизиқувчи кенг китобхонлар оммасига мўлжалланган.

Н. ҚОРАБОЕВА.

1932 ЙИЛ

8 МАРТ. Тошкентда Ўрта Осиёда биринчи автомат телефон станцияси ишга туширилди. Тошкент АТСи Совет Иттифоқидаги бешинчи автомат телефон станцияси бўлиб, у Совет заводларида чет эллик мутахассисларнинг кўмагисиз, мутлақо ўз кучимиз ва маблағимиз билан қурилган станциядир.

12 МАРТ. Ўрта Осиё пахтачиликни механизациялаш станциясида кўклам экиш кампанияси олдидан пахта терим машиналарини оммавий ишлаб чиқаришга киришишдан олдин уларни синаш ишлари бошланди. 12 шлангли «Турман — вакуум», шунингдек олти шлангли «Турман» бир, икки ва олти қаторли «Циганков следдинги», «Харвестис Смес» комбайни синовдан ўтказилди.

20 МАРТ. Бутун Россия Марказий Ижроия Комитетининг Президиуми Қорақалпоғистон Автоном области меҳнаткаш халқининг орзу истакларини назарда тутиб, мавжуд чегараларда РСФСР составига федератив қисм бўлиб киритилган Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик республикасини ташкил қилиш ҳақида қарор қабул қилди.

13 АПРЕЛЬ. «СредазВИМ»нинг Қовунчидаги станциясида «Ташсельмаш» заводида тайёрланган пневматик пахта териш машинасининг биринчи намунаси синовдан ўтказилди. Бу машинада ўнта шланг бўлиб, у «СредазВИМ» заводи бирлашган конструкциясига биноан тайёрланган эди.

17 АПРЕЛЬ. Қудратли уч моторли самолётларда Тошкент—Сталинобод маршрути бўйлаб мунтазам пассажирлар қатнови очилди.

23 АПРЕЛЬ. Тошкентдаги «Хева» кинотеатрида Ўзбекистонда биринчи овозли кино очилди. Бунда «Олтин тоғлар» овозли фильми намойиш қилинди.

АПРЕЛЬ. Москвадаги «Восток» кино фабрикасида пахта мустақиллиги учун кураш, яъни Ўрта Осиё халқлари миллий санъатининг тараққиётига бағишланган овозли ҳужжатли фильмларни монтаж қилиш ишлари бошланди. Бу фильмлар Ўзбекистон территориясида «Восток» кино овозли кино экспедицияси томонидан суратга олинган эди.

1 МАЙ. Ўрта Осиёда қурилган биринчи парк — Андижон маданият ва истироҳат боғининг тантанали очилиш маросими бўлди. Бу боғ 16 гектар майдонга жойлашган эди.

6 МАЙ. Тошкентда Ўрта Осиё тўқимачилик саноатининг биринчи гиганти — Тошкент тўқимачилик комбинати корпусларига пойдевор ва биринчи ғишт қўйилди.

14 МАЙ. Тошкентда Ўрта Осиёда биринчи «Правда» газетаси номли кислород заводи ишга туширилди.

16 МАЙ. Тошкент фан уйида Ўзбекистон жамиятшуносларининг биринчи съезди очилди.

17 МАЙ. Тошкентда энергострой Ўрта Осиё бўлинмаси лойиҳа монтаж бюроси базасида иссиқлик ва электр станцияларини лойиҳалаш, қуриш, электр тармоқлари узатиш линиялари Бутуниттифоқ трестининг Ўрта Осиё бўлинмаси «САОГИДЕП» ташкил этилган.

26 МАЙ—2 ИЮНЬ. Ўзбекистон комсомолининг VI съезди бўлиб ўтди.

26 МАЙ. Тўрткўл шаҳрида Қорақалпоғистон Автоном Совет Социалистик республикаси Советларининг биринчи таъсис съезди очилди.

МАЙ. Тошкентда Ўзбекистон тасвирий санъат ходимларининг биринчи республика кўргазмаси очилди.

1 ИЮНЬ. Ўрта Осиё Медицина институти (ҳозирги ТошМИ) Ўзбекистонда тайёрланган дастлабки 140 врачни етиштириб чиқарди.

Луганск. Уларни Совет ҳокимияти учун олиб борилган жангларда ҳалок бўлган Луганск пролетарларининг хотираси учун ўрнатилган Революция курашчилари майдонида ҳамма вақт учратиш мумкин. Бу кишилар ҳалок бўлганларнинг ўртоқлари, гражданлар уруши ва революцияда тутинган ака-укалари.

Суратда: 1917 йилдан буён КПСС аъзоси, Улуғ Октябрь революцияси ва гражданлар уруши қатнашчилари (чапдан ўнгга) Иван Васильевич Фоменко, Семён Гаврилович Волошченко, Григорий Потапович Енакиев, Иван Лазеревич Волошченко, Георгий Иванович Ардатьев.

Р. АЗРИЕЛ фотоси.
ТАСС фотохроникаси.

«Сиз яҳудийларни қириш билан шуғулланган кишини жиноятчи деб ҳисоблайсизми?»

«Менимча, дейди Эйхман, бу ишни қилган одам бахтсиз одамдир. Лекин мен ҳеч қачон шундай аҳволга тушмаганман. Шунинг учун бу саволга жавоб беролмайман».

Лекин Хауснер уни боши берк кўчага тиқиб қўйишда давом этади.

«Масалан», сиз аушвицлик Гёссни жиноятчи деб ҳисоблайсизми?»

Эйхман бош прокурорнинг заминдор саволларидан бўйин товлашга уриниб кўради.

«Менинг ички ўзлигим ҳар қачон ўз қилмишимга баҳо беришга ўргатган. Мен ички туйғуларимни ҳеч кимга айтмайман. Баъзан одам адашиб, айрим воқеаларга аралашиб қолади. Унга четдан туриб тўғри баҳо бериш қийин. Мен ўзимни биламан. Бошқаларнинг қилмиши билан ишим йўқ...»

Бош прокурор: «Сиз бир вақтлар агар рейхсфюрер менга Сизнинг отангиз хоинлик қилибди деса, уни ўз қўлим билан отиб ташлайман деган эдингиз, шундайми?»

Эйхман: «Агар рейхсфюрер айтса эмас, менинг отам шундай қилса, чиндан ҳам отиб ташлашим мумкин эди. Лекин аввал отамнинг хоинлик қилганини исботлаб бериш керак».

Бош прокурор: «Сизга биров яҳудийларнинг хоинлигини исботладимики, Сиз уларни қиришга киришдингиз?»

Эйхман: «Мен яҳудийларни қирган эмасман... Лекин пайти келганда шуни ҳам айтмоқчиманки, яҳудийларни ўлдириш инсониятга қарши қилинган қўпол жиноятларнинг бири бўлган.

Сўроққа маслаҳатчи Халеви аралашади: «Сиз энди шундай деб ўйлаяпсиз. У пайтларда қандоқ ўйлаган эдингиз?»

Эйхман: «Бу— менинг шахсий туйғуларим.., У пайтларда ўз вазифамни бажарганман, холос... Бу ерда шундоқ дейишимдан мақсад ўз гуноҳимни ювиш эмас, ҳақиқатни айтиш. Мен ўшачдаёқ бу зулмларни қонундан ташқари деб ҳисоблаганман. Шунисига қувонаманки, мен фақат транспорт ишлари билан шуғулланганман... Ўзим яҳудийларни қиришда шахсан иштирок этмаганим учун қувонганман. Бу соҳада айбдор эмаслигимни ич-ичимдан ҳис қилиб турибман».

Эйхман бу масалада ташаббускор бўлмаганлигини, шунчаки буйруқни бажарганлигини, қайта-қайта такрорлайди.

Маслаҳатчи шундай деб сўрайди: «Сиз референтнинг вазифаси буйруқ ва қарорларни қабул қилиш эканлигини биласизку. Агар у бу вазифани бажармаса, ишдан бўшатилар эди. Сиз ҳеч қачон шунга ҳаракат қилиб кўрдингизми?»

Эйхман: «Мен ҳеч қачон шахсий ташаббус кўрсатган эмасман. Мен стол ёнида ўтириб тинчгина ўз вазифаларимни бажарар эдим. Фақат буйруқларни амалга оширардим, холос».

Бош прокурор: «Лекин Сиз мустақил ҳаракат қилишингиз ҳам мумкин эди-ку? Демак Сиз ўз ҳуқуқларингиздан фойдаланмагансиз. Гарчанд ўз мулоҳазаларингизни айтишингиз, у ёки бу масалани рад этишингиз мумкин бўлганида ҳам индамагансиз. Агар оз бўлса ҳам ўйлаб кўрганингизда фикрларингизни билдиришингиз мумкин бўлар эди.»

Эйхман: «Мен ўз фикрларимни айтиш мажбуриятини зиммамга олган эмасман».

Халеви: «Шундай амалдор мазкур бўлимни бошқариши мумкинмиди?»

Эйхман: «Мен ҳеч қачон дакки емасдан ишладим. Ҳардоим менга вазифамни яхши бажараётганимни айтишар эди».

Халеви: «Демак Сиз ўз бўлимингиздаги ишлардан ташқари бошқа бирорта иш қилмагансиз, шундайми?»

Эйхман: «Ҳа, мен фақат ўз бўлимимнинг ишлари билан шуғулланганман. Лекин бирон масалада тушунмовчилик бўлса бошлиғимдан сўраб билганман».

Бош прокурор шу муносабат билан яҳудий масаласини ҳал этишни ўзгартиш ҳақидаги хат проектини тақдим этади. Уларни отиб ўлдириш ўрнига заҳарли газ билан бўғиб, қириб юбориш мўлжалланган эди. Хатни ёзган киши бу вазифани «СС оберштурмбанфюрери Эйхман» бажариши лозимлигини кўрсатган эди.

Эйхман хатнинг қалбаки эканлигини айтади.

«Хат проектини текшириш учун экспертга топширишингизни сўрайман. Мен эксперт эмасман, хатнинг ростлигини зиммамга ололмайман».

«Бу ҳужжат Нюренбергда халқаро трибунал столида қўлга олинган эди, дейди бош прокурор ғазаб билан, у ерда хатни қалбаки дейишмаган...»

Шунга қарамай Эйхман ўз сўзида туриб олди. У ҳеч қандай лупасиз-бошқасиз бу хатни қалбаки деб топди. «Буни исботлаш учун неча соат вақтим кетди!» деди у.

«Бўлмағур гапни гапирманг, деди бош прокурор айбланувчига, ахир Сиз Вессель билан захарли газдан фойдаланиш ҳақида гаплашмаганмидингиз?»

Эйхман яна «хотирпаришон» бўлиб қолади. «Мен бу воқеани ҳеч эслай олмаяпман. Суд олдида қасам ичдим, ёлғон гапираётганим йўқ. Агар лозим бўлса, зарар қилсам ҳам гапнинг ростини айтаман. Одамлар мени ҳақиқатдан юз ўгиряпти, деб ўйламасин».

Сўроққа раис аралашади:

«Мен айбланувчига шуни айтмоқчиман... Сиз ўзингизнинг ростгўйлигингиз ҳақида кўп гапиряпсиз. Ортиқча гапнинг кераги йўқ. Бошида рост гапираман деб қасам ичдингизми, бўлди. Яна таъкидлаб ўтиришингизнинг ҳожати йўқ. Сизнинг вазифангиз бош прокурорни ишонтириш эмас. Рост гапираётган бўлсангиз нега яна қайта-қайта таъкидлайсиз?»

18 июль куни юзма-юз сўроқ давомида Терезиенштадтда кишиларни қириб юборилганлиги тилга олинганда Эйхман бу масалада Прагадаги хавфсизлик полициясининг коменданти айбдор эканлигини тасдиқлайди. Ўша пайтда Германияда мавжуд қонун одамлар устидан ҳукм чиқариш ёки уларни ўлдириш учун комендантга рухсат берармиди, деган саволга Эйхман шундай жавоб берди:

«Мен бу нарсани билмайман. Мен буйруқ олар, уни бажарар эдим. Ўзим юрист бўлмаганим учун қандай қонунлар борлиги билан ишим йўқ эди. Сургун масаласига ҳам шу нуқтаи назардан қарардим».

Сўроқ давомида айбланувчи ўзининг чиндан ҳам босиб олинган мамлакатларда яҳудийларнинг аралаш оилалари билан шуғулланганлигини, бу масала юзасидан кўрсатмалар берганлигини тан олишга мажбур бўлди.

(ДАВОМИ. Боши газетанинг 8 — 30 октябрь ва 1—21 ноябрь сонларида).

(Давоми бор).

УСТОЗ ВА ШОГИРДЛАР

Бутуниттифоқ радиосидан Ўқитувчилар куни берилган қувончли хабар тезда республикамизга кенг тарқалди. Тошкент шаҳар, Октябрь районидаги Дмитров номли 24-мактаб «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени билан мукофотланди. Бу юксак мукофот 24-мактаб коллективигагина бўлмай, республика халқ маорифи ходимларига ҳам берилган мукофотдир. Ўлкамизнинг ҳамма еридан табрик телеграммалари оқиб келар, уларнинг кўпи мактаб физкультура ўқитувчиси Манноп ака Рауповга ҳам қаратилган эди. Манноп аканинг 24-мактабда физкультура ва спортни ривожлантиришдаги хизматлари катта.

Манноп ака ўрта мактабни битиргач, республикамизда спорт ишларини ривожлантиришга маҳкам бел боғлади. У спортнинг енгил атлетика, гимнастика турлари бўйича шуғулланар экан, 1930 йилда республика физкультура ўқитувчилари тайёрлаш курсига кириб, уни муваффақиятли тугатди. Мактабда ишлар экан, ўз маҳоратини ҳам тинмай ошириб борди. Манноп ака 1934-1935 йилларда шаҳар биринчилиги мусобақасида гимнастика бўйича шаҳар чемпиони, енгил атлетика бўйича минг метрга югуришда биринчи ўринни қўлга киритди.

1936-38 йилларда Манноп ака Ўзбекистон физкультура техникумини имтиёзли диплом билан битирди. Тажрибали педагогнинг мактабда қилган меҳнатлари ҳам зое кетмади. Мактабнинг волейбол терма командаси, енгил атлетикачилари, гимнастикачилари район биринчилиги мусобақасида биринчи ўринни эгалладилар. Физкультура ва спорт ишларини яхши йўлга қўйилишда мактаб шаҳримизгагина эмас, Иттифоқимизга танилди. 1937-1940 йилларда Москвада ўтказилган гимнастикачиларнинг Бутуниттифоқ мусобақаларида қатнашган республикамиз терма командаси составида мактабнинг моҳир гимнастикачилари ҳам бор эди.

М. Раупов бир неча йиллар давомида СССР спорт жамиятлари ва ташкилотлари бирлашмасининг ҳақиқий аъзоси бўлиб келди ва спортни ривожлантиришга қаратилган барча пленумларда иштирок этди.

М. Рауповнинг талабалари ҳам физкультура ва спортни ривожлантиришда катта хизмат қилмоқдалар. Маъруф Акбаров «Спартак» кўнгилли спорт жамиятининг футбол секциясида тренер бўлса, Шавкат 84-мактабнинг физкультура ўқитувчисидир.

Манноп аканинг талабалари район ва шаҳар биринчилиги мусобақаларида актив қатнашиб келмоқдалар. 1965-66 ўқув йилида бўлиб ўтган район спартакиадасида мактаб спортчилари умумий учинчи ўринни қўлга киритдилар. Бу мусобақаларда 24 ўқувчи биринчи ёшлар разрядини бажарган бўлса, 56 ўқувчи иккинчи ёшлар разрядини бажарди (енгил атлетика, футбол, теннис, гимнастика, сузиш турлари бўйича). Мактаб мусобақаларида 82 ўқувчи БГТО, 86 ўқувчи ГТО комплекси нормаларини бажарди. 12 ўқувчи спорт турлари бўйича судья. 10 ўқувчи жамоатчи инструктор қилиб тайёрланди.

Мактабда волейбол, футбол, теннис, гимнастика, енгил атлетика тўгараклари ташкил этилган. Унга 300 дан ортиқ ўқувчи жалб қилинган. Мактаб ўқувчиларидан футбол бўйича Т. Раҳимов, Б. Мирхабибов, енгил атлетика бўйича Н. Эшонхўжаев, К. Азимов, волейбол бўйича А. Примқулов, М. Қорабоевалар шаҳар ва республика терма командалар составига киритилган. Бу спортчилар ҳозирги кунда Бутуниттифоқ IV халқлар спартакиадасига қизғин тайёргарлик кўрмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимиз Манноп аканинг республикамизда физкультура ва спорт ишларини ривожлантиришдаги юксак меҳнатларини қадрлаб, «Ҳурмат Белгиси» ордени, «Меҳнатда ўрнак кўрсатганлиги учун» медали, физкультура аълочиси, халқ маорифининг аълочиси значоклари билан мукофотлади.

Шу кунларда 24-мактаб спортчилари «Спорт клуби» деган фахрий ном учун курашмоқдалар. Манноп ака Раупов эса ҳар икки ўқувчининг бирини спортга жалб қилиш, мактаб ўқувчиларининг учдан бир қисмини разрядли спортчи қилиб тайёрлаш учун бор имкониятини, тажриба, маҳоратини ишга солмоқда.

А. ТУРҒУНОВ.

Спорт

ХАЛҚАРО ШАШКА МУСОБАҚАСИ

«Пахтакор» стадионининг марказий шахмат клубида халқаро шашка бўйича республикамиз «Спартак» кўнгилли спорт жамиятлари Марказий советининг биринчилиги учун очиқ чемпионат мусобақалари бошланди.

Бу мусобақаларда С. Давидов, С. Гуляев, И. Берштейн, В. Раппопорт, Е. Черкасский, Т. Қосимов каби СССР спорт мастерлари ва СССР спорт мастерлигига кандидат А. Василевский, Ф. Хасанов, А. Крайзельбург, Г. Дорфман (Тошкент), Б. Шарипов, (Термез), Р. Сатиев (Урганч), Э. Эстрелис (Самарканд)лар қатнашмоқда.

Мусобақанинг бош судьяси қилиб республика категорияли судья Ш. Ёқубов тайинланган. Халқаро шашка бўйича кураш 30 ноябргача давом этади.

БОКСЧИЛАР ТАЙЁРЛАНМОҚДА

Ўзбекистон профсоюз ташкилотлари, спорт жамиятларининг республика биринчилиги мусобақаларига чарм қўлқоп усталари тайёргарликни бошлаб юбордилар.

«Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг чарм қўлқоп усталари бу мусобақаларга жиддий тайёргарлик кўрмоқдалар. СССР спорт мастерларидан Р. Гайнуллин, М. Қаюмов, К. Сайфуллин, А. Молчановлар «Меҳнат» кўнгилли спорт жамиятининг спорт шарафини мусобақаларда ҳимоя қиладилар.

ШАХМАТ КОНКУРСИНИНГ НАТИЖАЛАРИ

Одатда шахматчи ўз рақибининг мақсадини сезиши биланоқ, комбинацияларнинг олдини олиш ва уни амалга оширилмаслиги учун барча чораларни кўришга киришади. Мастерларнинг ўйинида бундай сирли комбинациялар озмунча дейсизми!

Шахмат комбинацияларининг тенгги йўқ устаси Александр Алехин баъзан афсусланиб, «қани энди рақибим халақит бермаса-ю, ўзим беҳисоб комбинациялар ўйлаб чиқара берсам», дерди. Бу ҳолда шахмат кураши мусобақалар бўлмай, олдимизда санъатнинг янги тури—шахмат композицияси гавдаланар эди. Баъзан уни шахмат поэзияси, деб ҳам атайдилар. Композицияни ташкил этувчи масала ва этюдлар фантазияга, гўзалликка айниқса бойдир.

Амалий ўйин билан композиция ўртасидаги тафовут асосан нимадан иборат? Қисқа қилиб айтганда, масала ва этюдлар сунъий позициялар деган сўз. Уларнинг тузилиши, комбинациянинг амалга оширилиши тахтадаги барча доналарнинг ўйинга қатнашуви имконини беради. Шунинг ўзи шахмат композициясининг асосий бадиий принципи ҳисобланади.

Шахмат масалаларида амалий партияда учрайдиган: рақиб доналарини ҳимоядан чалғитиш, доналарни очмасқилиб қўйиш ва шу сингари кўпгина тактик ғоялардан фойдаланилади. Шахмат композиторлари ана шу ғояларни мукаммал бадиий формада тақдим этишга интиладилар.

Газетамизнинг 13 август сонида янги ўқув йилига бағишлаб шахмат конкурси эълон қилинган эди. Конкурсни якунлаш пайти келди. Биринчи ва иккинчи масалаларни кўпчилик тўғри ҳал қилган. Лекин учинчи ва тўртинчи масалани ечишда шахмат ишқибозлари анча қийинчиликларга учраганликлари сезилиб турибди. Марҳамат, текшириб кўринг, тўғри жавоби бундай: 3-масала: 1. Фе3! Энди 1... е5 бўлса, 2. Фd4+!е 3. С:а3 кейин 4. Кв3Х ёки 1... Лd5 (d4) бўлса, 2. Св2+! ав 3. Ф:е!+в1Ф+ 4. Кв3Х ёки 1... Ке2 бўлса Ф: d1 ва ҳоказо ёки 1... Сс3 (Св2) бўлса, 2. Фе5! С:е5 3. Кс5 ва 4. Кв3Х

Тўртинчи масала: 1.Кс6! Буни конкурсда қатнашганларнинг биронтаси ҳам топа олмаган. Кўпчилик масалани 1. Лв6? ҳал қилади деб тўғри хулоса чиқармаган. Ҳа, яна текшириб кўринг. Энди 1. Кс6! дан кейин қоралар 1... Крв5 ўйнаса, 2.Ке5 Крс5 3. Ла6! Крd5 4. Ла4 Крс5 5. Ла5 Х; ёки 1... Крd5 бўлса, 2. Ка5 Крс5 3. Лв6! Крd5 4. Ле6 Крс5 5. Ле5Х ёки 1... Крс4 бўлса, 2.е4! Крс5 3.а4! Крс4 4. Л 3. Крс5 5. Л:с3Х

Иккала этюдни ҳам кўпчилик тўғри ечган. Викторинадаги саволларнинг саккизтасига анчагина ҳавоскор қунт билан тўғри жавоблар юборган. Ўзбекистон шахматчилари 1963 йили СССР халқлари учинчи спартакиадасида нечанчи ўринни эгаллаган, деган саволга бир кишигина 17 командa орасида ўнинчи деб тўғри жавоб йўллаган. Конкурс жюриси шахмат мухлислари юборган жавобларни пухта кўриб чиқиб, Тошкент Давлат университетининг механика-математика факультети иккинчи курс студенти Эргаш Абдуллаев, Тошкентни қайта тиклашда қатнашаётган ҳарбий қурувчи Нарзулла Кубаев ва Тошкент темир йўл техникумининг қурилиш бўлимида таҳсил кўраётган, янги Тошкентни барпо қилишда фаол иштирок этаётган Қудрат Абдуллаевларни конкурс ғолиблари деб топди. Буларнинг ҳар бири имкониятдаги 30 тадан 25 очко олишга сазовор бўлишди.

«Тошкент оқшоми» редакцияси таъсис этган мукофотлар ана шу уч ғолибга топширилади. Шахмат конкурсида қатнашган барча газетхонларга чуқур миннатдорчилик билдирамиз.

М. МУҲИТДИНОВ

Конкурснинг бош судьяси, СССР спорт мастери.

БИЛИБ ҚЎЙГАН ЯХШИ

Кўпинча костюм ва шимларни дазмоллаганда баъзи жойлари ялтираб қолади. Шу пайтда бир парча латтани аччиқ чой билан ҳўллаб, ялтираб қолган жойини артсангиз, яна ўз ҳолига тушади.

* * *

Ювилган кирни дазмоллашдан олдин иссиқ сув пуркаб юборсангиз, кир яхши, силлиқ дазмолланади.

* * *

Буфетингиздаги чумолиларни йўқотиш учун, буфетнинг бир бурчагига лимон бўлагини қўйиб қўйинг. Чумолилар тезда йўқолиб кетади.

* * *

Гуручни совуқ сувда ювманг, акс ҳолда гуруч ўз таркибидаги B_1 витамининнинг ярмисини йўқотади.

* * *

Эркаклар шими манжетининг ички томонига қалин жияк тикиб қўйсангиз, манжет кўп вақтгача титилиб кетмай, яхши сақланади.. Шундай жиякни манжетнинг орқа томонига, шимнинг туфли ишқаланадиган орқа томонига тикиб қўйишингиз ҳам мумкин.

ЎЙЛ-ЎЙЛАКАЙ

НИМА ДЕЙИШАР ЭКАН?

Октябрь район, Сағбон кўчасининг 2-тупигидамиз. Кўчанинг муюлишида йўловчилар бурунларини бекитиб, уёқ-буёққа ўтаётганини кўриб таажжубда қолдик. Бунинг сабабига тушунмай, тез-тез юриб келаётган чолдан сўрадик.

— Бобожон, нега бунча чопиб келяпсиз?

— Хув, кўриб турибсизлар-ку, кўчанинг муюлишидаги ахлат уюмларини.

Аниқроқ билиш учун кўча муюлишига бордик. Чолнинг гаплари ҳақ. Ҳаво салқин бўлса-да, ўлмаган пашшалар ғувиллаб одам башарасига ёпишади.

Ахлатга чап бериб, югуриб келаётган «Пуштиҳаммом» маҳалла аҳолисидан яна бирини тўхтатдик. — Бу маҳаллаликлар район саночистка бошқармасига ўз вақтида пул тўламаётгандирлар, шунинг учун ахлат уюм бўлаётган бўлса керак?

— Ие... нима деяпсиз, ўртоқ, ахлат пулини бундан икки ой олдин тўлаганмиз. Бироқ ҳалигача бунга ҳеч ким эътибор бермайди.

Қизиқ, нега эътибор беришмас эканлар? Эҳтимол, шу ахлат тўкилган кўчадан Октябрь районининг саночистка бошлиғи ёки «Пуштиҳаммом» маҳалла комиссиясининг раиси, қолаберса, Сағбон кўчасининг участка бошлиғи ўтмаётгандирлар. Ахлат ҳиди димоғларига уриб, юракларини ўйнатиб юборса улар нима дейишаркин?

Р. ХЎЖАМОВ,
Т. МИРЗАРАХМАТОВ.

Алишер Навоий номидаги Академик Катта театрнинг раққосаси Фотима Носирова ўз маҳорати билан кўпларни мафтун этиб келмоқда.

СУРАТДА: Ф. Носирова «Бухороча ларзон» рақсини ижро этаётир.

М. НУРИДДИНОВ фотоси.

РАССОМ ЁН ДАФТАРИДАН

Ҳайронман, нима бўлди, ўрнидан қўзғалмай қолди.

РАССОМ Ю. Бродицкий.

— Сенинг саломатлигинг учун, дўстим!

Сўзсиз сурат.

Рассом А. ХОЛИҚОВ.

ҲОДИСА

ЕТУКЛИККА ИМТИҲОН

Бу воқеа Қозоғистоннинг Кандагач станциясида содир бўлган. Саккиз яшар бола ўзининг беш ёшли синглиси билан қоронғиликда темир йўлдан ўтишаётган эди. Бехосдан яқинлашиб келаётган поезднинг чироғи кичкинтойларни эсанкиратиб қўйди. Бола эсини йиғиб олиб, рельсдан ўзини ташқарига отди. Қизча эса икки рельс ўртасида ўтириб қолди. Шунда поездни кутиб турган пассажирлар орасидан бир қиз отилиб чиқиб қизчага яқинлашди ва уни ўз бағри билан беркитиб, ерни қучди. Яқинлашган поезд уларга ҳеч қандай зарар етказмасдан ўтиб кетди. Боланинг қутқарилганлигига қаноат ҳосил қилган қиз ўша вақтнинг ўзида яна йўлига равона бўлди. Кейинчалик бу қаҳрамон аниқланди. Унинг оти Саша бўлиб Актюбинскдаги 5-қурилиш билим юртида ўқир экан.

Қутқарилган болаларнинг ота-оналари — ишчи Шербаковлар билим юртига хат ёзишди. Ҳалоскор Саша Саранча қишлоғидан ота-онасини кўриб қайтаётганида бу воқеа содир бўлган экан. У сувоқчиликка ўқиркан. Ётоқхонада истиқомат қилиб, баянни яхши чалиши билан донг чиқарган ва енгил атлетика бўйича иккинчи разрядга эга. Саша Кандагач станциясидаги воқеани ҳеч кимга гапирмабди ҳам.

Бу қаҳрамон қиз эндигина 18 ёшга кирди. Унинг бу жасорати етук граждан бўлиб, камолотга етганлигидан далолат бериб турибди.

(АПН).

Редактор С. М. КАРОМАТОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

Радио

22 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

18.10 — Адабий эшиттириш, 18.30 — Ўзбек балет куйлари, 19.20 — Қорақалпоқ куйлари, 20.00 — «Иш манфаатларини кўзлаб» (рус.), 20.10— «Хатларни ўқиб», 20.45 — Илмий-атеистик темада, 21.20 — Концерт (қишлоқ хўжалик ходимлари учун), 22.00 — Дунё воқеалари, 22.10 — Вальслар, 22.40 — Лирика кечаси, 23.20 — Концерт (янги Тошкентни қурувчилар учун).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

19.00 — Концерт, 19.30 — Иван Франко туғилган куннинг юз йиллиги, 20.10 — Концерт, 20.45 — «Юность Узбекистана» радиостанцияси (рус.), 21.00 — Тожикистон халқ ҳофизлари, 21.30 — Концерт (СССР санъат усталари).

УЧИНЧИ ПРОГРАММА

17.30 — «Жорж Бизе» (радиопостановка).

Теле-видение

22 НОЯБРДА

БИРИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 18.00 — **Телевизион янгиликлар,** 18.20 — **Пионервожатийларнинг сиртқи мактаби,** 18.50 — **Ассалом, Дўстлик шаҳри,** 19.10 — **Майдондаги магазин** (бадиий фильмнинг 1-серияси), 20.20 — **Атеистик темада.**

20.50 — **Эртаги кун программаси.**

20.55 — **Телевизион янгиликлар** (ўзбек тилида).

Рус тилида: 21.10 — **Реклама ва эълонлар,** 21.20 — Бошланғич сиёсий мактаб тингловчиларига. **В. И. Ленин биографияси, Янги типдаги марксистик партия учун** (Москвадан).

Ўзбек тилида: 22.00 — **Салом, бу мен** (бадиий фильмнинг 1-серияси). 23.10 — Жаҳон халқларининг чолғу асбоблари. **Винна, цитра** (Ҳиндистон).

ИККИНЧИ ПРОГРАММА

Рус тилида: 17.00— **Т. Шевченконинг ҳаёт саҳифалари** (телефильм).

Ўзбек тилида: 17.55 — **Концерт** (болалар учун), 18.15 — **Курашчи ва масхарабоз** (бадиий фильм), 19.50 — **Тошкент янгиликлари.**

20.00 дан — **Москва кўрсатади.**

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРДА — 22/XI да **Риголетто,** 23/XI да **Хоразм қўшиғи.**

ҲАМЗА НОМЛИ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 22/XI да **Ой тутилган тунда,** 23/XI **Қотил.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Йиртқич ҳайвонларни ўргатувчи **Иван Рубан,** ўзбек цирк коллективи ва қизиқчилар группаси.

Кино театрларда

22 НОЯБРДА

Уруш ва тинчлик (2-серия)— САНЪАТ САРОЙИ (кеч соат 5 ярим, 7 ярим ва 9-15 минутда).

Розмари исмли қиз — «ЎЗБЕКИСТОН», «ЧАЙКА», «СПУТНИК», НАВОИЙ номли, «ДРУЖБА», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кечқурун), «МОСКВА» (кеч соат 6, 8 ва 9-40 минутда).

Авлодлар садоси — «МИР», СОБИР РАҲИМОВ номли, «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кечқурун).

Енгилмас батальон — «ЮЛДУЗ» (кеч соат 7 ва 9 да).

1967 йил, январь ойидан «ОГОНЁК» ЖУРНАЛИ ТИПИДА

ойлик ижтимоий-сиёсий, адабий-бадиий, безакли

„ГУЛИСТОН“

ЖУРНАЛИ

ўзбек тилида

ЧИҚА БОШЛАЙДИ

Обуна баҳоси. 1 йилга — 3 сўм 60 тийин, 6 ойга — 1 сўм 80 тийин, 3 ойга — 90 тийин.

Журналга обуна «Союзпечать» бўлимлари ва агентликларида, алоқа бўлимларида, шунингдек корхона ва ўқув юртларидаги жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бирлашган нашриёти.

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ 4 бет

БИЗНИНГ АДРЕС: Тошкент шаҳар. Киров кўчаси. 22-уй.

ТЕЛЕФОНЛАР: коммутатор 83-02-49 дан 83-02-58 гача. Қўшимча телефонлар: секретариат ва иллюстрация бўлими — 5-62; партия, совет ва касаба союз ташкилотлари бўлими — 3-66 саноат, қурилиш ва шаҳар хўжалиги бўлими — 3-66; адабиёт, санъат ва маданият бўлими — 7-83; фан, олий ўқув юртлари ва мактаблар бўлими — 7-83; физкультура ва спорт бўлими — 3-79; Ахборот бўлими — 3-78; (шаҳар телефони 83-65-57); хатл. ва оммавий ишлар бўлими — 3-79; эълонлар бўлими — 5—07 (шаҳар телефони — 838142).

22 НОЯБРЬ, 1966 Й. Р. 14464. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бирлашган нашриётининг босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр. Г. 2906.